

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vykazování a účtování leasingu dle české právní úpravy
a IFRS**

Bc. Michal ČERYCH, DiS.

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michal Čerych

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Hradec Králové

Název práce

Vykazování a účtování leasingu dle české právní úpravy a IFRS

Název anglicky

Lease reporting and accounting according to Czech legislation and IFRS

Cíle práce

Cílem diplomové práce je posoudit vliv rozdílů ve vykazování leasingu dle české právní úpravy a dle IFRS na poskytování věrného a poctivého obrazu o finanční situaci podniku.

Metodika

K naplnění cíle bude použita metoda kompilace, pomocí které budou prostudovány odborné informační zdroje, zákony a vyhlášky související s IFRS a českou právní úpravou. Při komparování budou zkoumány jednotlivé ukazatele, které souvisí s poměrem vlastního a cizího kapitálu u nájemce. Následně pomocí analýzy a syntézy budou získané informace o IFRS a české právní úpravě využity k zobrazení odlišností a shod na modelových příkladech.

Doporučený rozsah práce

80 stran

Klíčová slova

České účetní standardy, finanční výkazy, IFRS 16, leasing

Doporučené zdroje informací

- BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL, 2019. Účetnictví podnikatelů 2019: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2019. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Meritum (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7598-271-1.
- DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví: podle mezinárodních standardů IFRS. 5. vydání. Brno: BizBooks, 2017, 368 s. ISBN 978-80-265-0692-8.
- FICBAUER, Jiří. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2016, 176 s. ISBN 978-80-214-5390-6.
- KRUPOVÁ, Lenka. IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví : interpretace a aplikace v podnikové praxi. 3. vydání. Praha: VOX, 2019, 740 s. Účetnictví. ISBN 978-80-87480-70-0.
- KRUPOVÁ, Lenka. Leasingy podle IFRS: IFRS 16 leasingy, praktické aplikace, příklady. Praha: 1. VOX, 2017, 116 s. ISBN 978-80-87480-54-0.
- PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn. 17. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-063-8.
- SLÁDKOVÁ, Eva a Jiří STROUHAL. Účetnictví – výkaznictví podle českých účetních předpisů. 2. aktualizované vydání. Praha: Institut certifikace účetních, 2018, 154 s. ISBN 978-80-87985-17-5.
- VALOUCH, Petr. Leasing v praxi: praktický průvodce. 5. vydání. Praha: Grada, 2012, 120 s. ISBN 978-80-247-4081-2.
- VAŠEK, Libor. Účetnictví – výkaznictví: vybrané oblasti IFRS. Praha: Institut certifikace účetních, 2016, 200 s. ISBN 978-80-87985-09-0.
- VYCHOPEŇ, Jiří. Finanční leasing z účetního a daňového pohledu. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 157 s. ISBN 978-80-7357-590-8.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Ivana Kuchařová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Vykazování a účtování leasingu dle české právní úpravy a IFRS“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 03. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Ivaně Kuchařové, Ph.D., za vedení a odbornou pomoc při tvorbě této diplomové práce. Dále bych tímto chtěl poděkovat mé rodině, která mě po celou dobu mého studia podporovala.

Vykazování a účtování leasingu dle české právní úpravy a IFRS

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je zhodnocení dopadů spojených s vykazováním leasingu dle české právní úpravy a standardu IFRS 16. Hlavním cílem práce je komparace těchto metod vykazování leasingu s poukázáním na jednotlivé odlišnosti v jejich účtování. Diplomová práce je rozdělena na teoretická východiska a praktickou část. Teoretická část je věnována charakteristice leasingu, kde je stručně popsána historie leasingu. Následující kapitoly jsou věnovány rozlišení leasingů a jejich vykazování dle českých právních předpisů a dle Mezinárodních účetních standardů. Součástí výkladu teoretické části zaměřené na Mezinárodní účetní standardy je nový standard IFRS 16 i standard IAS 17, který tomuto standardu předcházel. V praktické části jsou na konkrétním modelovém případu vybrané společnosti znázorněny jednotlivé druhy vykazování leasingu dle českých právních úprav a dle mezinárodních standardů IFRS z pohledu nájemce. Na základě modelového příkladu je následně kvantifikován rozdíl mezi jednotlivými standardy.

Klíčová slova: České účetní standardy, finanční výkazy, IFRS 16, leasing, IAS 17

Lease reporting and accounting according to Czech legislation and IFRS

Abstract

The subject of this master thesis is the evaluation of impacts connected with leases reporting according to the Czech legislation and IFRS 16 standards. The main goal of the thesis is the comparison of these two lease-reporting methods and to point out the individual differences in the way they are accounted. The master thesis is divided into theoretical and practical parts. The attention of the theoretical part is paid to the characteristics of the lease where the history is described briefly. Following chapters are devoted to the distinction of leases and their reporting according to Czech laws and the international accounting standards. One component of the theoretical part is about international accounting standards such as IFRS 16 standard and also IAS 17 standard which was the predecessor of the first one. In the practical part there is a concrete case model based on one chosen company where particular types of lease reporting are figured according to the Czech legislation and according to international IFRS standards from the leaseholder's point of view. In the end there is a quantified difference between individual standards based on the case model example.

Keywords: Czech accounting standards, financial statements, IFRS 16, lease, IAS 17

Obsah

1 Úvod.....	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Leasing	17
3.2 Leasing dle zákona o účetnictví, ZDP, ZDPH	19
3.2.1 Druhy leasingu	19
3.2.2 Náležitosti leasingové smlouvy dle ČPP	23
3.2.3 Cena leasingu a leasingové splátky	25
3.2.4 Výhody a nevýhody leasingu.....	26
3.2.5 Přehled leasingových operací a jejich účtování	27
3.2.6 Daňová problematika leasingu.....	29
3.3 IAS 17	34
3.3.1 Finanční leasing dle IAS 17.....	35
3.3.2 Operativní leasing dle IAS 17.....	37
3.4 Leasing dle IFRS 16.....	37
4 Vlastní práce	45
4.1 Charakteristika účetní jednotky.....	45
4.1.1 Obchodní model ABC	45
4.1.2 Portfolio	46
4.2 Problematika leasingu společnosti ABC a.s.....	47
4.2.1 Modelový příklad.....	47
4.2.2 Modelový příklad dle CAS – Finanční leasing.....	48
4.2.3 Modelový příklad dle CAS – Operativní leasing.....	55
4.2.4 Modelový příklad dle IAS 17 – Finanční leasing	59
4.2.5 Modelový příklad dle IAS 17 – Operativní leasing.....	65
4.2.6 Modelový příklad dle IFRS 16 – Finanční leasing (leasing s odkupem)..	66
4.2.7 Modelový příklad dle IFRS 16 – Operativní leasing (leasing bez následného odkupu) 69	
4.2.8 Vyhodnocení modelového příkladu.....	73
4.3 Implementace IFRS 16 ve společnosti ABC.....	74
5 Výsledky a diskuse	78
5.1 Vliv implementace IFRS 16 ve vybrané organizaci	78
5.1.1 Komparace IFRS 16 a IAS 17 ve vybrané společnosti.....	79

5.1.2	Komparace IFRS 16 a CAS ve vybrané společnosti.....	80
6	Závěr.....	83
7	Seznam použitých zdrojů.....	85
Přílohy	88

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Srovnání operativního a finančního leasingu	22
Obrázek č. 2: Vzor evidenční karty leasingu	28
Obrázek č. 3: Zjednodušený způsob vykazování finančního leasingu	36
Obrázek č. 4: Schéma rozpoznání leasingu dle IFRS 16	40
Obrázek č. 5: Schéma organizační struktury ABC a.s.	45
Obrázek č. 6: Struktura příjmů	46
Obrázek č. 7: Identifikace leasingové smlouvy	76
Obrázek č. 8: Základní informace leasingového kontraktu	76
Obrázek č. 9: Hlavička nově vygenerovaného papíru	77
Obrázek č. 10: Souhrnná tabulka za všechny leasingové kontrakty	77

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled účetních operací z pohledu nájemce	29
Tabulka č. 2: Minimální doba trvání finančního leasingu v závislosti na období uzavření smlouvy	31
Tabulka č. 3: Modelový případ pronájmu vozu Škoda Octavia Active	47
Tabulka č. 4: Účetní případy dle CAS - finanční leasing Škoda Octavia – rok 2020 - 2025	49
Tabulka č. 5: Obratová předvaha dle CAS – Finanční leasing- za celé období leasingu	51
Tabulka č. 6: Zaúčtování platby pojištění a silniční daně	53
Tabulka č. 7: Obratová předvaha dle CAS - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů	55
Tabulka č. 8: Účetní případy dle CAS - Operativní Škoda Octavia	57
Tabulka č. 9: Obratová předvaha dle CAS – Operativní leasing	58
Tabulka č. 10: Splátkový kalendář společnosti ABC dle IAS 17	60
Tabulka č. 11: Účetní případy dle IAS 17 - Finanční leasing Škoda Octavia	62
Tabulka č. 12: Obratová předvaha dle IAS 17 - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů	65
Tabulka č. 13: Splátkový kalendář dle IFRS 16 - Finanční leasing	66
Tabulka č. 14: Účetní případy dle IFRS 16 - Finanční leasing Škoda Octavia	67

Tabulka č. 15: Obratová předvaha dle IFRS 16 - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů	69
Tabulka č. 16: Splátkový kalendář dle IFRS 16 - Operativní leasing (leasing bez následného odkupu)	70
Tabulka č. 17: Obratová předvaha dle IFRS 16 - Operativní leasing Škoda Octavia.....	71
Tabulka č. 18: Obratová předvaha dle IFRS 16 – Operativní leasing	73
Tabulka č. 19: Souhrn modelového případu pro Škoda Octavia	74
Tabulka č. 20: Vliv změny standardu z IAS 17 na IFRS 16 na vybranou společnost	79
Tabulka č. 21: Komparace účtování operativního leasingu dle CAS a dle IFRS 16	82

Seznam grafů

Graf č. 1: Spotřebitelské financování poskytnuté členy ČLFA (v mld. Kč).....	18
Graf č. 2: Struktura financovaných komodit dle ČLFA v 1. čtvrtletí 2020	19

Seznam použitých zkratk

CAS	České účetní standardy
ČLFA	Česká leasingová a finanční asociace
ČPP	České právní předpisy
D	Dal
DD	Daňový doklad
DPH	Daň z přidané hodnoty
FAP	Faktura přijatá
HMV	Hmotné movité věci
IAS	Mezinárodní účetní standardy
IASB	Rada pro mezinárodní účetní standardy
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
MD	Má dáti
NOZ	Občanský zákoník
P&L	Výkaz zisků a ztrát
VPU	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v podvojném účetnictví
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZÚ	Zákon o účetnictví

1 Úvod

Vzhledem k neustálému rozvoji světové ekonomiky a globalizaci, nabývá stále větší důležitosti sjednocení informací. Sjednocení informací ovšem musí vést ke zvýšení srozumitelnosti a spolehlivosti, nikoliv pouze ke zkomplikování celého systému. Proto neustále narůstá potřeba harmonizace veškerých informací, včetně účetnictví.

Cílem harmonizace účetnictví je postupné sjednocování norem za účelem dosažení srovnatelných a srozumitelných informací po celém světě. Proto společnosti, které provozují svou činnost na území více než jednoho státu v rámci Evropské unie, musejí sestavovat finanční výkazy nejen dle právních předpisů dané země, ale také dle mezinárodních standardů IFRS.

Financování prostřednictvím leasingu je v současné době jedním z nejdůležitějších zdrojů při pořizování dlouhodobých aktiv. Tento druh financování je často využíván jak soukromými osobami, tak i obchodními společnostmi. Předmětem leasingu může být jak věc nemovitá, tak movitá. Dle výroční zprávy České leasingové a finanční asociace v roce 2019 vzrostl objem nebankovního financování podnikatelů meziročně o 4,2 % (celkem na 129,6 mld. Kč) a objem financování potřeb domácností vzrostl o 0,4 % (celkem na 27,1 mld. Kč).

V České republice se účtování leasingů řídí podle české právní úpravy účetnictví. Při vstupu České republiky do EU vznikla společně povinnost sestavování účetní závěrky dle Mezinárodních standardů účetnictví (IFRS), pokud jsou emitenty cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech evropské unie, nebo pokud sestavují konsolidovanou účetní závěrku.

Ačkoliv stále dochází k harmonizaci účetnictví, existují rozdíly mezi zachycením leasingu dle České právní úpravy a dle Mezinárodních účetních standardů. Zatímco Mezinárodní účetní standardy upravují tuto oblast v IFRS 16 – Leasingy, Česká právní úprava nemá leasing samostatně upraven. Velmi podstatným rozdílem tak je, že IFRS při vykazování a účetním zachycení leasingu upřednostňuje obsah nad formou, kdežto Česká právní úprava naopak.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je porovnání účtování a vykazování finančního leasingu dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS a dle českých právních předpisů. Následně budou analyzovány odlišnosti mezi jednotlivými standardy a uvedeny jednotlivé dopady na účetní výkazy.

Dílním cílem diplomové práce je komparace Mezinárodního účetního standardu IAS 17 a nového standardu IFRS 16, který standard IAS 17 nahrazuje.

2.2 Metodika

K naplnění cíle bude použita metoda kompilace, pomocí které budou prostudovány odborné české i zahraniční informační zdroje, zákony a vyhlášky související s IFRS a českou právní úpravou. Na základě analýzy těchto odborných zdrojů budou vypracována teoretická východiska práce. Důraz bude kladen na teoretická východiska vedoucí ke správné identifikaci leasingu. Tyto teoretické poznatky následně budou aplikovány v praktickém příkladu ve vybrané účetní jednotce.

Praktická část práce bude věnována vyčíslení problematiky rozdílů mezi vykazováním leasingů dle české právní úpravy a dle Mezinárodních účetních standardů. Bude využíváno názorných příkladů pro doplnění jednotlivých oblastí, včetně účtování DPH. V práci jsou použity výpočty pro stanovení fair value najatého majetku, a to jako:

$$\text{Fair value aktiva} = \sum \frac{\text{leasingová platba}}{(1 + \text{implicitní úroková míra})^{\text{období}}} \quad (1)$$

Při stanovení čisté hodnoty leasingu je vycházeno ze vzorce:

$$\text{Čistá hodnota leasingu} = \frac{\text{Měsíční splátka}}{\left(1 + \frac{\text{Implicitní úroková míra p. a.}}{12}\right)^n} \quad (2)$$

Kde:

n představuje počet již zaplacených měsíčních splátek

Výpočet měsíčního úroku obsaženého v pravidelné splátce je stanoven na základě vzorce:

$$\text{Úrok daného měsíce} = \text{Závazek v Kč (počátek)} \times \frac{\text{Implicitní úroková míra p. a.}}{12} \quad (3)$$

Současná hodnota minimálních leasingových plateb je vypočtena na základě vzorce:

$$\text{SHMLP} = \text{Mimořádná splátka} + \sum \text{Leasingových plateb} + \text{Odkupní cena} \quad (4)$$

Kde:

SHMPL představuje současnou hodnotu minimálních leasingových plateb

V diskuzní části diplomové práce jsou dále kalkulovány dopady rozdílů mezi jednotlivými standardy na výsledek hospodaření vybrané společnosti, která bude z důvodu ochrany interních informací anonymizována.

3 Teoretická východiska

3.1 Leasing

Při rozhodování společnosti, jak financovat majetek představuje leasing jednu z možností. Financování majetku prostřednictvím leasingu se od 50. let 20. století rozvíjel v USA a Velké Británii a připojil se tak jako další možnost financování vedle klasických forem jako jsou vlastní či různé cizí finanční zdroje. Hlavní myšlenkou pro vznik této alternativní formy financování je skutečnost, že pro efektivní a úspěšné podnikání určitého podniku je v některých případech výhodnější majetek pouze užívat a nikoliv vlastnit. (Marek 2006)

Leasing má svůj základ v anglickém slově „lease“, které označuje pronájem, nájem či nájemní smlouvu. Při uzavření smlouvy o leasingu, tedy leasingové smlouvě, vzniká právní vztah mezi dvěma subjekty – uživatelem předmětu leasingu a poskytovatelem leasingu. Poskytovatel se zavazuje touto smlouvou poskytnout nájemci předmět leasingu po sjednanou dobu za stanovenou úplatu. Uživatel leasingu má právo tento předmět po stanovenou dobu užívat v mezích, určující mu leasingová smlouva. Vlastníkem předmětu leasingu je po celou dobu trvání smlouvy poskytovatel. (Brychta a kol. 2020)

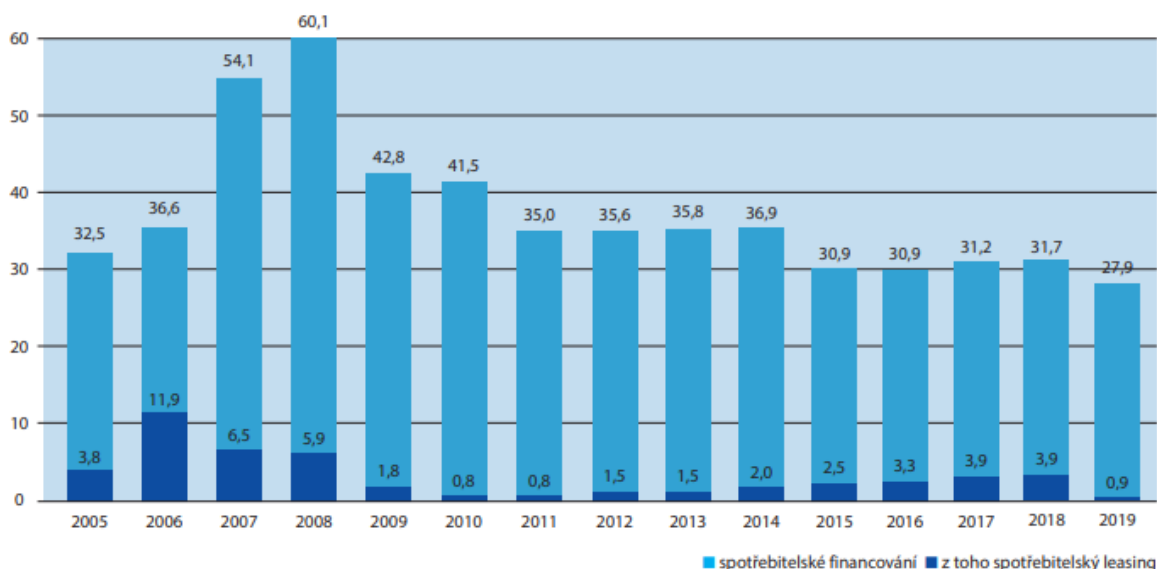
Historie finančního leasingu v české legislativě

Leasing se v České republice objevil až po roce 1989 a do konce roku 2007 byly podmínky pro rozvoj finančního leasingu v České republice velice příznivé. Legislativa umožňovala podnikatelům při splnění stanovených podmínek uplatnit celkovou cenu tohoto majetku do nákladů za dobu kratší, než u majetku, který byl nakoupen přímo za hotové, nebo pořízen na úvěr.

Novela zákona o daních z příjmu s účinností od 1. 1. 2008, tyto výhody v podstatě zrušila, což se projevilo v poklesu zájmu o tuto formu pořizování hmotného majetku. Touto novelou zákona došlo k prodloužení minimální doby nájmu u HMOV z dřívějších 36 měsíců na dobu stanovenou pro daňové odepisování tohoto hmotného majetku. Zároveň se tato doba odepisování z původních 4 let prodloužila na 5 let. U finančního leasingu na nemovitosti se doba nájmu prodloužila z původních 8 let na 30 let.

Podnikatelé se mohli dopadům změn vyhnout jedině v případě, pokud stihli uzavřít smlouvu o finančním leasingu ještě do konce roku 2007. To mělo za následek růst uzavřených smluv v tomto roce a následný pokles v roce 2009. (Vochopeň 2011)

Graf č. 1: Spotřebitelské financování poskytnuté členy ČLFA (v mld. Kč)

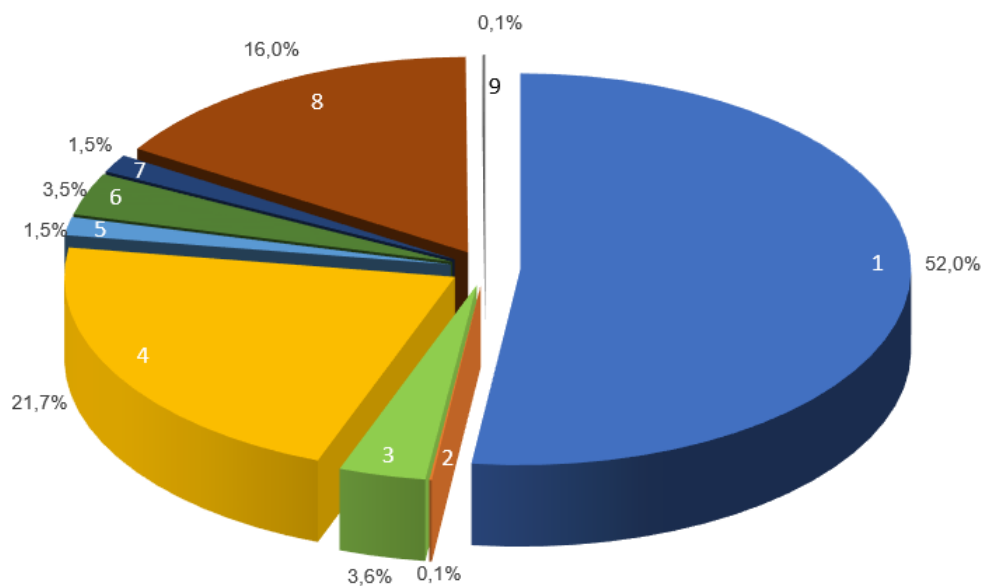
Zdroj: Výroční zpráva ČLFA 2019

V České republice v současné době funguje mnoho leasingových společností různého druhu. Jedná se o nezávislé leasingové společnosti, dceřiné společnosti bank a společnosti větších výrobců a dovozců. Většina leasingových společností se zároveň nespecializuje na určité komodity či určitý segment. Výjimku tvoří pouze leasingové společnosti výrobců a dovozců, které se specializují jen na vybrané produkty. Mezi největší leasingové společnosti v České republice patří například: ČSOB Leasing a.s., LeasePlan Česká republika s.r.o., ŠkoFIN s.r.o., Leasing České spořitelny, ALD Automotive s.r.o.

Historicky na leasingovém trhu převyšovala poptávka nad nabídkou z důvodu nedostatečného vlastního kapitálu podniků, snažících se v nově nastoleném tržním hospodářství uspět. To mělo za následek vyšší marže leasingových společností a nevýhodné podmínky pro nájemce. Po stabilizaci trhu a zvýšení konkurence na straně úvěrových společností se situace vyrovnala a v současné době vzhledem k nižší poptávce po tomto druhu financování se vyskytuje řada slev a jiných zvýhodnění pro nájemce.

Pomocí leasingu lze financovat například osobní automobily, motocykly, užitkové vozy, nákladní automobily, stroje, zařízení a další. Dle statistik publikovaných ČLFA se v České republice v 1. čtvrtletí 2020 financují pomocí leasingových obchodů nejvíce osobní a nákladní automobily, které tvoří celkem téměř 74 % obchodů. Kompletní struktura financovaných komodit na českém trhu za 1. čtvrtletí 2020 je znázorněna v následujícím grafu.

Graf č. 2: Struktura financovaných komodit dle ČLFA v 1. čtvrtletí 2020

1. osobní automobily - 52,0 %	2. motocykly - 0,1 %
3. užitkové automobily - 3,6 %	4. nákladní automobily - 21,7 %
5. autobusy, trolejbusy - 1,5 %	6. lodě, letadla, vagóny, lokomotivy - 3,5 %
7. IT, kancelářská a komunikační technika - 1,5 %	8. stroje a zařízení - 16,0 %
9. ostatní komodity - 0,1 %	

Zdroj: Statistika 1.čtvrtletí 2020 ČLFA, www.clfa.cz

3.2 Leasing dle zákona o účetnictví, ZDP, ZDPH

Finanční leasing není v českém soukromém právu ani po přijetí NOZ a ZOK obsažen. Z důvodu důležitosti tohoto vymezení pro účetní praxi je ovšem od 1. 7. 2017 definován v ZDP (Zákon o dani z příjmů). Dle tohoto zákona smluvní strany uzavírají specifickou inominální (nepojmenovanou) smlouvu, jejímž cílem je konečný převod vlastnických práv k předmětu leasingu po skončení pronájmu. Práva a povinnosti smluvních stran se řídí ustanovením sepsané konkrétní leasingové smlouvy. (Brychta a kol. 2020)

3.2.1 Druhy leasingu

Nejdůležitějším kritériem pro posouzení typu leasingu je vyřešení vlastnických vztahů po skončení leasingové smlouvy. Dle tohoto kritéria se rozlišují dva základní druhy leasingu, a to finanční a operativní leasing. (Brychta a kol. 2020)

Operativní leasing

Operativní leasing je formou krátkodobého či střednědobého pronájmu. Cena pořízení předmětu leasingu není plně kryta nájemným. Tato zbytková cena je posléze vynahrazena prodejem daného majetku. Minimální a maximální doba leasingu není právními předpisy nijak upravena, platí ovšem, že doba pronájmu bývá kratší, než je fyzická a účetní životnost zařízení.

Účelem operativního leasingu je užívání předmětu za úplatu:

- Bez přenosu většiny rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu na nájemce,
- bez smluvního nároku na možný přechod vlastnictví předmětu leasingu na nájemce.

Splátky většinou obsahují zejména opotřebení předmětu leasingu a finanční službu, kterou poskytuje leasingová společnost. Běžnou údržbu předmětu může dle smluvního ujednání vykonávat jak nájemce, tak pronajímatel. Opravy předmětu leasingu v důsledku jeho poškození si většinou, stejně jako další náklady spojené s provozem předmětu, jako je například pojištění, údržba, servisní služby apod. jsou obvykle hrazeny poskytovatelem leasingu.

Oproti finančnímu leasingu není požadována žádná vyšší navýšená splátka a není tedy nutná výrazná vstupní hotovost při pořizování předmětu leasingu tímto způsobem. Po skončení leasingu se předmět leasingu vrací zpět poskytovateli leasingu. (Brychta a kol. 2020)

Operativní leasing je vhodnou volbou v případech, kdy předmět podléhá vysokému technologickému rozvoji či módním trendům. Jednat se přitom může například o výpočetní a komunikační techniku, osobní automobily či další drobnou elektroniku. Operativní leasing v těchto případech zaručuje pravidelnou obměnu těchto aktiv a s tím související modernizaci. Operativní leasing je proto vhodnou volbou pro uživatele, kteří nechtějí příslušný majetek vlastnit a očekávají provozuschopný stav zajištěný leasingovou společností i za cenu vyšších nákladů. (Benda, 2006)

Finanční leasing

Stejně jako operativní leasing, finanční leasing není ani v NOZ vymezen. Proto je finanční leasing vymezen v ZDP, kde jej odděluje od klasického nájmu. Rozdíl mezi leasingem a nájmem je zejména ve vymezení pojmů:

- V nájemním vztahu je předmět nájmu svěřen nájemci, u finančního leasingu je ovšem přenechán do užívání uživateli,
- pronajímatel při nájemním vztahu dostává od nájemce nájemné, u finančního leasingu se jedná o úplatu za užívání.

ZDP definuje finanční leasing jako přenechání hmotného majetku vlastníkem k užití uživateli za úplatu, pokud platí všechny následující podmínky:

- Při vzniku smlouvy je ujednáno:
 - o Po uplynutí sjednané doby převede vlastník předmětu finančního leasingu vlastnické právo k danému předmětu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele finančního leasingu, nebo
 - o uživatel finančního leasingu má právo na převod vlastnického práva k danému předmětu finančního leasingu,
- ke dni převodu vlastnického práva není zůstatková cena nižší než kupní cena, přičemž zůstatková cena je vypočtena ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by měl při rovnoměrném odepisování bez zvýšení odpisu v prvním roce odepisování měl mít předmět finančního leasingu, s výjimkou případů, že by předmět finančního leasingu byl odepsán ve 100% výši vstupní ceny,
- při vzniku smlouvy je ujednáno, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele převedeny užívací práva, povinnosti spojené s péčí o předmět a rizika spojená s užíváním předmětu leasingu,
- splněna minimální doba finančního leasingu; tato doba se počítá ode dne, kdy byl předmět finančního leasingu předán uživateli ve stavu způsobilém k užívání.

ZDP dále upravuje minimální dobu trvání finančního leasingu, která je shodná s dobou odepisování hmotného majetku uvedenou v §30 odst. 1 nebo odepisování podle §30a nebo 30b v okamžiku uzavření smlouvy. Pro hmotný majetek zařazený v odpisové skupině 2 až 6 se doba zkracuje o 6 měsíců.

O finanční leasing se nejedná, pokud by byl finanční leasing předčasně ukončen, nebo po uplynutí sjednané doby nedošlo k převodu vlastnického práva na uživatele. Pokud bude splněna jedna z výše uvedených dvou podmínek, bude se na smlouvy pohlížet jako na smlouvu o nájmu a to zpětně od okamžiku uzavření. (Brychta a kol. 2020)

Brychta a kolektiv (2020) uvádí následující srovnání operativního a finančního leasingu:

Obrázek č. 1: Srovnání operativního a finančního leasingu

Parametr	Operativní leasing	Finanční leasing
Doba trvání leasingu	Většinou krátkodobý, výjimečně i dlouhodobý leasing	Většinou dlouhodobý či střednědobý leasing
Životnost majetku	Výrazně kratší než doba trvání leasingu	Odpovídá délce sjednané leasingové smlouvy
Vlastnické právo k předmětu leasingu po skončení leasingu	Vlastníkem zůstává leasingová společnost (poskytovatel)	Po odkoupení předmětu se vlastníkem stává uživatel
Výpověď smlouvy	Je možná ze strany nájemce i poskytovatele	Je možná pouze ze strany poskytovatele
Vlastnická rizika	Na straně poskytovatele	Na straně uživatele
Pojištění a údržba předmětu leasingu	Platí a zajišťuje poskytovatel	Platí uživatel, zajišťuje uživatel či poskytovatel dle podmínek ve smlouvě

Zdroj: Brychta a kol. (2020)

Finanční leasing můžeme rozlišovat na následující typy:

- Přímý finanční leasing,
- leverage leasing,
- nepřímý finanční leasing.

Přímý finanční leasing je uzavírán na nový majetek, který je vybrán nájemcem. Pronajímatel tento vybraný předmět leasingu zakoupí a na základě leasingové smlouvy pronajme nájemci. Nájemce následně splácí leasingové splátky, které jsou stanoveny tak, aby uhradily celou pořizovací cenu předmětu včetně ostatních nákladů a zisk pronajímatele.

Nejrozšířenějším typem leasingu je tzv. leverage leasing. Jedná se o smluvní vztah mezi třemi stranami, tedy pronajímatelem, nájemcem a věřitelem. Pronajímatel nejdříve pořídí nájemcem požadovaný majetek do svého vlastnictví. Pořízení majetku je v tomto případě kryto z části prostředky pronajímatele a z části prostředky věřitele. Věřitelem bývá banka, pojišťovna či penzijní fond. Tento druh leasingu je proto vhodný pro financování rozsáhlejšího charakteru. Nájemce majetek využívá a splácí leasingové splátky. (Benda, 2006)

Třetí formou leasingu je takzvaný zpětný leasing. Tento zpětný leasing se může vztahovat jak k operativnímu, tak finančnímu leasingu. Podstatou tohoto druhu leasingu je, že příjemce leasingu má již předmět leasingu ve svém vlastnictví v okamžiku uzavírání smlouvy o zpětném leasingu. Příjemce leasingu tento předmět prodá leasingové

společnosti a poté si zpětně tento majetek pronajme. Platí přitom, že při uzavření tohoto typu smlouvy nemusí vůbec docházet k pohybu předmětu leasingu, který zůstává u původního vlastníka. (Brychta a kol. 2020)

Specifickým typem leasingového financování je tzv. leasingový podnájem. Jedná se o leasingovou smlouvu, u které je povoleno nájemci poskytnout majetek třetí osobě. Majetek však zůstává ve vlastnictví leasingové společnosti a nájemce je stále povinen hradit předem určenou úhradu a splňovat všechny další podmínky, které smlouva určuje. Jedním z důvodů, proč využít leasingový podnájem může být dočasné nevyužití pronajatého majetku či existence efektivnějšího zhodnocení daného majetku. Leasingový podnájem je nejčastěji využíván půjčovnami automobilů, které mají přímo v předmětu podnikání pronájem automobilů s tím, že tyto automobily jsou financovány pomocí leasingu.

3.2.2 Náležitosti leasingové smlouvy dle ČPP

Z právního hlediska je leasingová smlouva klasifikována jako nepojmenovaná (inominální) smlouva. Charakteristikou takových smluv je nezařaditelnost pod žádnou z typových smluv upravených zákonem. Podmínkou, která musí být splněna již při sepisování smlouvy, je ujednaný převod do vlastnictví. Tato podmínka přitom nahrazuje podmínku „práva odkupu“ která byla uplatňována do roku 2013.

Finanční leasing dle ZDP zahrnuje nejen smlouvy, jež mají charakter smlouvy leasingové, ale i smlouvy nájemní, pachtovní a obdobné, pokud je jejich předmětem dočasné užívání věci za úplaty s následným převodem vlastnického práva nájemci.

Mezi náležitosti leasingové smlouvy patří zejména:

- Označení smluvních stran – uvedení identifikace leasingového uživatele a poskytovatele,
- určení předmětu leasingu – přesný popis a identifikace předmětu leasingu,
- určení doby trvání leasingu – počet měsíců (či jiný ekvivalent doby) po který bude předmět leasingu užíván. Je nutné brát v potaz dodržení zákonných lhůt pro dobu trvání leasingu pro následnou daňovou uznatelnost splátek,
- datum předání předmětu leasingu – určení dne, času a místa předání předmětu ve stavu způsobilém k užívání uživateli. Tento údaj je klíčový při určení celkové doby trvání leasingové smlouvy. Při pořizování automobilů se počítá doba, kdy

automobilu byla přidělena registrační značka dle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Dokladem o převzetí předmětu leasingu by měl být předávací protokol podepsaný oběma stranami,

- pořizovací cena předmětu leasingu – pořizovací cena je určena sumou kupní ceny a náklady spojené s pořízením a uvedením předmětu do provozuschopného stavu (například clo, pojištění, doprava, montáž apod.),
- výše, počet a termíny jednotlivých úplat – smlouvu je vhodné doplnit o rozpis jednotlivých úhrad, tedy splátkovým kalendářem,
- určení první zvýšení úplaty u finančního leasingu – tato podmínka je klíčová k zaúčtování této první splátky,
- odkupní cena při řádném ukončení finančního leasingu,
- podmínky určující užívání a údržbu předmětu, opravách a technickém zhodnocení,
- informace související s pojištěním a platbou pojistného daného předmětu leasingu
- penále z prodlení a smluvní pokuty za nedodržení stanovených podmínek,
- podmínky předčasného ukončení smlouvy,
- podmínky při poškození, zničení či odcizení předmětu leasingu.

Ve smlouvě může být dále určeno, že poskytovatel zůstává po celou dobu trvání leasingu vlastníkem předmětu, má právo kdykoliv zkontrolovat stav a umístění předmětu. Poskytovatel předmětu může mít také právo dočasně odebrat předmět leasingu nájemci při užívání předmětu v rozporu s leasingovou smlouvou. (Brychta a kol. 2020)

Ve smlouvě může být dále upraveno chování uživatele předmětu leasingu následujícími regulemi:

- Užívat předmět leasingu způsobem a v rozsahu daném charakterem obvyklého chování,
- udržovat předmět leasingu v technicky bezvadném stavu na své náklady,
- odstranit škody na předmětu vzniklé po dobu trvání leasingu na vlastní náklady,
- hradit veškeré náklady vzniklé v souvislosti s provozem předmětu leasingu,
- při zrušení smlouvy nepovolené úpravy odstranit na svůj náklad a uvést předmět do původního stavu,
- požádat poskytovatele o souhlas v případě plánované úpravy či technického zhodnocení předmětu leasingu,

- informovat pronajímatele a požádat o souhlas při úmyslu pronajímat předmět leasingu třetím osobám.

Leasingová smlouva řádně končí uplynutím sjednané doby leasingu po řádném uhrazení všech splátek ve splátkovém kalendáři. Při uzavření finančního leasingu je předmět předán za úplatu nájemci, při uzavření operativního leasingu je předmět vrácen poskytovateli leasingu. Zůstatková cena je u finančního leasingu stanovena smlouvou a je splatná dle příslušné faktury. (Brychta a kol. 2020)

Předčasné ukončení leasingové smlouvy

Hlavními důvody pro předčasné ukončení finančního leasingu jsou:

- Dohoda obou smluvních stran,
- odcizení předmětu leasingu,
- nesplácení leasingových splátek nájemcem,
- neopravitelné poškození nebo zničení předmětu leasingu,
- postoupení novému nájemci,
- předčasné ukončení s odkupem předmětu leasingu,
- jiné důvody.

Způsob řešení výše uvedených případů je ve většině případů specifický a nelze jej zobecnit. Poskytovatelé leasingových smluv se zároveň snaží bránit před případy, kdy se uživatel bude chtít z leasingové smlouvy vyvázat z důvodu nepotřebnosti daného předmětu leasingu. Poskytovatel leasingu proto do leasingových smluv vkládá ustanovení, na jejichž základě nemůže leasingový uživatel v žádném případě od smlouvy odstoupit ani ji vypovědět.

3.2.3 Cena leasingu a leasingové splátky

Splátka za poskytnutí leasingu je obvykle placena v pravidelných splátkách. Tyto splátky jsou zpravidla měsíční, čtvrtletní či roční. Platí přitom, že čím delší interval splátek, tím výhodnější to bývá pro nájemce a pronajímateli vzniká vyšší riziko možného vzniku neplatičů. Cena leasingu placené nájemcem pronajímateli zahrnuje splátky pořizovací ceny majetku, leasingovou marži pro pronajímatele a další náklady pronajímatele, které jsou spojené s majetkem a jsou dle leasingové smlouvy převedeny na nájemce. Těmito dalšími náklady může být například při leverage leasingu úrok placený věřiteli či jiné správní poplatky.

V praxi je využíváno několik metod pro rozložení splátek v čase. Nejjednodušším typem leasingových splátek je lineární placení, kde měsíční splátka je po celou dobu leasingu stejná. Mezi další formy patří například splátky s postupně rostoucí hodnotou splátky, jejichž předností je zohlednění inflace. Vedle pravidelně placených splátek jsou zde i splátky nepravidelné, které jsou výhodné zejména pro nájemce, který díky těmto nepravidelným splátkám může ovlivňovat volné finanční prostředky ve firmě. V případě nepravidelných splátek se pronajímatel ovšem zpravidla chrání navýšením splátek na počátku leasingu. (Valouch, 2012)

3.2.4 Výhody a nevýhody leasingu

Výhody či nevýhody plynoucí z leasingu je nutné posuzovat individuálně s ohledem na ekonomické podmínky daného podniku, podmínky stanovené v leasingové smlouvě, daňovou uznatelnost nákladů spojených s leasingem, úrokovou sazbou a dalšími aspekty ovlivňující ekonomickou situaci spojenou s tímto leasingem. Při rozhodování by proto potencionální nájemce měl vyhodnotit všechny příjmy a výdaje spojené s tímto leasingem.

Za všeobecné výhody leasingu je považováno:

- Snadnější dostupnost leasingové smlouvy oproti úvěru,
- dřívější využívání předmětu leasingu a tím zvýšení konkurenceschopnosti,
- menší pořizovací náklady oproti jednorázovému pořízení,
- neinvestovaný kapitál je možné využít jiným způsobem,
- leasingová společnost přebírá riziko inflace,
- možné sjednání nepravidelných splátek a s tím související ovlivnění hospodářského výsledku,
- možná daňová uznatelnost při dodržení příslušných ustanovení zákona.

Příklady nevýhod leasingu:

- V ceně leasingu je kromě hodnoty předmětu i hodnota poskytovaných finančních služeb a zisk leasingové společnosti,
- omezení vlastnických práv nájemce,
- nutnost souhlasu při provedení úprav či technického zhodnocení předmětu poskytovatelem,
- přenos rizika spojeného s odcizením či zničením předmětu na uživatele leasingu,
- nemožnost předčasného ukončení leasingu nájemcem,

- při předčasném ukončení leasingu bývá obvykle povinnost doplatit sankční úrok až o konce trvání leasingové smlouvy. (Brychta a kol. 2020)

3.2.5 Přehled leasingových operací a jejich účtování

Při účtování je nutné na leasing nahlížet s ohledem na související právní normy a zákony. Těmito normami jsou: ZÚ, VPU, CAS, ZDP a ZDPH. Na základě leasingové smlouvy dochází mezi poskytovatelem a uživatelem leasingu k obchodnímu vztahu. Z pohledu účetního jsou podstatnými informacemi ve smlouvě zejména:

- Doba trvání leasingové smlouvy,
- vstupní cena předmětu leasingu,
- datum předání předmětu leasingu,
- celková hodnota leasingu – tj. včetně marže poskytovatele,
- informace o předmětu leasingu,
- splátkový kalendář.

Poskytovatel je po celou dobu trvání leasingové smlouvy vlastníkem předmětu a tedy musí vést tento předmět ve svých aktivech a účtuje o odpisech daného předmětu. Uživatel oproti tomu pořizovaný majetek zaeviduje do své podrozvahové evidence, jakož i vznik dlouhodobého závazku spojený s touto leasingovou smlouvou.

Je vhodné, aby uživatel finančního leasingu do své podrozvahové evidence zařadil majetek a zároveň předmětu leasingu přidělil evidenční (inventární) kartu, na které budou sledovány všechny podstatné informace související s předmětem. (Brychta a kol. 2020)

Na následujícím obrázku č. 2 je vyobrazen vzor evidenční karty dle Brychta a kolektiv (2020), na kterém jsou znázorněny všechny podstatné informace, které by účetní jednotka měla evidovat.

Obrázek č. 2: Vzor evidenční karty leasingu

Předmět finančního leasingu	Televizní kamera (1. odpisová sk.)	
Poskytovatel finančního leasingu	FINLEAS, s. r. o.	
Požizovací cena	72 000 Kč	
Datum uzavření smlouvy	20. 12. 2019	
Datum ukončení smlouvy	20. 11. 2022	
Datum převzetí předmětu finančního leasingu	20. 12. 2019	
Počet leasingových splátek	36	
Mimořádná navýšená splátka	7 200 Kč	
Pravidelná měsíční splátka	1 800 Kč	
Kupní cena po skončení leasingové smlouvy	100 Kč	
Rok	Počet měsíců	Uplatněné daňové náklady
2019	1	2 000
2020	12	24 000
2021	12	24 000
2022	11	22 000
Celkem	36	72 000

Zdroj: Brychta a kol. (2020)

V praxi se setkáváme se situací, kdy na počátku leasingu uživatel zaplatí vyšší částku, než budou následné splátky. V leasingové smlouvě může být vyšší částka určena jako:

- Mimořádná (nultá, navýšená) splátka nájemného. Tato mimořádná splátka se zachytí v účtové skupině časového rozlišení 38x,
- zálohou na splátky nájemného. Záloha je zachycena na účtu 314 u uživatele a 324 u poskytovatele,
- zálohou na následnou kupní cenu. Tato záloha je účtována na účtu 052 u uživatele a účtu 475 u poskytovatele. (Brychta a kol. 2020)

V následující tabulce č. 1 je uveden přehled účetních operací související s finančním leasingem z pohledu nájemce, který vyobrazuje nejčastěji využívanou možnost, tedy možnost první mimořádné splátky, která je v průběhu let rozpouštěna. Pro úplnost přehled zahrnuje také povinnost platby pojištění nájemcem na vlastní náklady.

Tabulka č. 1: Přehled účetních operací z pohledu nájemce

Číslo účetní operace	Doklad	Popis účetní operace	MD	D
1.	VÚD	Podrozvahová evidence – zařazení pronajatého majetku	752	799
2.	FAP	Podrozvaha – zařazení závazku – bez DPH	799	753
3.	FAP	Zaúčtování DPH z přijaté faktury k celé hodnotě závazku	343	321
4.	FAP	Přijatá faktura k mimořádné splátce	381	321
5.	VBU	Úhrada mimořádné splátky	321	221
6.	FAP	1. řádná splátka	381	321
7.	VBU	Platba řádné splátky	321	221
8.	VÚD	Časové rozlišení nákladů	518	381
9.	FAP	Předpis pojistného za pronajatý majetek	548	321
10.	VBU	Platba pojištění	321	221
11.	VÚD	Snížení podrozvahového závazku	753	799
12.	VÚD	Podrozvahový majetek – konec účetního období	799	752
13.	FAP	Odkup pronajatého majetku	042	321
14.	VBU	Platba pronajatého majetku	321	221
15.	VÚD	Zařazení majetku do evidence	022	042

Zdroj: Vlastní zpracování, Štohl (2020)

3.2.6 Daňová problematika leasingu

Velice důležitou roli při rozhodování, zda využít leasingových služeb hraje daňová problematika leasingu.

Leasing a daň z příjmů

Zákon o daních z příjmů v §21d odst. 1 definuje: „*finančním leasingem se pro účely daní z příjmů rozumí přenechání hmotného majetku vlastníkem k užití uživateli za úplatu, pokud:*

- a) *Je při vzniku smlouvy*
 - 1. *ujednáno, že po uplynutí sjednané doby převede vlastník předmětu finančního leasingu vlastnické právo k němu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele předmětu finančního leasingu, nebo*
 - 2. *ujednáno právo uživatele na převod podle bodu 1,*
- b) *ke dni převodu vlastnického práva není kupní ceny vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět finančního leasingu měl při rovnoměrném odpisování bez zvýšení odpisu v prvním roce odepisování, s výjimkou případu, že by předmět finančního leasingu byl při tomto odepisování již odepsán ve výši 100 % vstupní ceny,*
- c) *je při vzniku smlouvy ujednání, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele převedeny*
 - 1. *užívací práva k předmětu leasingu,*
 - 2. *povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a*
 - 3. *rizika spojená s užíváním předmětu leasingu a*
- d) *je splněna minimální doba finančního leasingu; doba finančního leasingu se počítá ode dne, kdy byl předmět finančního leasingu uživateli přenechán ve stavu způsobilém k obvyklému užívání.“*

Finanční leasing se pro účely daní z příjmů považuje za nájem od uzavření smlouvy pokud:

- a) *Je finanční leasing ukončen před uplynutím minimální doby finančního leasingu,*
- b) *nedojde k převodu vlastnického práva na uživatele.*

Zákon dále uvádí dle § 21d odst. 6, že leasingem není:

- a) *Přenechání hmotného majetku vyloučeného z odepisování, nebo*
- b) *nehmotného majetku.*

Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že formou finančního leasingu není možné financovat pozemky nebo software. (Brychta a kol. 2020)

V § 21d v odstavci 2 ZDP je také definována minimální doba finančního leasingu. Zákon uvádí: „*Minimální dobou finančního leasingu je minimální doba odpisování hmotného majetku uvedená v §30 odst. 1 nebo doba odepisování podle §30 nebo §30b v okamžiku uzavření smlouvy. U hmotného majetku zařazeného v odpisové skupině 2 – 6 podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu se tato doba zkracuje o 6 měsíců.“*

Počátek zahájení lhůty minimální doby finančního leasingu je den, kdy byl předmět leasingu přenechán uživateli ve stavu způsobilém k obvyklému užívání.

V následující tabulce č. 2 je uveden výčet odpisových skupin s minimální dobou, kterou musí finanční leasing splnit dle ZDP aby byl klasifikován jako leasing. V případě, nesplnění časového testu definovaným zákonem se nejedná o finanční leasing, ale o nájem. (Brychta a kol. 2020)

Tabulka č. 2: Minimální doba trvání finančního leasingu v závislosti na období uzavření smlouvy

Odpisová skupina	Minimální doba trvání leasingové smlouvy dle data uzavření leasingové smlouvy					
	do 31. 12. 2007	1. 1. 2008 až 31. 3. 2009	1. 4. 2009 až 19. 7. 2009	20. 7. 2009 až 30. 6. 2010	po 1. 7. 2010	po 1. 1. 2015
1	36 měsíců	36 měsíců	36 měsíců	12 měsíců	36 měsíců	36 měsíců
1a	36 měsíců	zrušena	–	–	–	–
2	36 měsíců	5 let	54 měsíců	24 měsíců	54 měsíců	54 měsíců
3	36 měsíců	10 let	114 měsíců	114 měsíců	114 měsíců	114 měsíců, tj. 9,5 let
4	48 měsíců 8 let nemovité věci	20 let movité věci 30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	20 let movité věci 30 let nemovité věci	234 měsíců, tj. 19,5 let
5	72 měsíců 8 let nemovité věci	30 let	30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	30 let	354 měsíců, tj. 29,5 let
6	10 let	30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	30 let nemovité věci	594 měsíců, tj. 49,5 let

Zdroj: Brychta a kol. (2020)

Z výše uvedené tabulky č. 2 je zřejmé, že je nutné počítat s dodržáním zásad, které byly platné v okamžiku předání předmětu leasingu nájemci ve stavu způsobilém k obvyklému užívání, tedy pokud předmět leasingu tuto podmínku splnil před koncem roku 2007, není možné zkrátit minimální dobu leasingu oproti odpisům o 6 měsíců, jako je tomu u předmětů splňující podmínky po tomto datu.

Předčasné ukončení leasingové smlouvy

V průběhu trvání leasingové smlouvy se může poskytovatel a uživatel dohodnout na předčasné ukončení leasingové smlouvy. Takové předčasné ukončení leasingové smlouvy je ovšem z účetního a daňového pohledu komplikovaným problémem.

V situaci, kdy se poskytovatel a uživatel leasingové smlouvy dohodnou na odkoupení předmětu leasingu před skončením sjednané doby nájmu, je nutné se řídit § 25 odst. 5 písm. a) ZDP, který ukládá, že smlouva je dle ZDP dále leasingovou smlouvou, pokud je dodržena podmínka:

„hmotný majetek, který lze odepisovat podle tohoto zákona, nebude nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem podle § 31 odst. 1 písm. a) ze vstupní ceny evidované u vlastníka nebo pronajímatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odepisován; přitom při výpočtu zůstatkové ceny osobního automobilu se vždy vychází ze vstupní ceny včetně daně z přidané hodnoty. Je-li vlastníkem nebo pronajímatelem poplatník, který u pronajímaného hmotného majetku pokračoval v odpisování podle § 30 odst. 10, stanoví se zůstatková cena, jako by ke změně v osobě vlastníka nebo pronajímatele nedošlo“. (Brychta a kol. 2020)

Jestliže nebude test na minimální kupní cenu splněn, leasingová smlouva se stává zpětně daňově neúčinnou. Poplatník musí dle § 5 odst. 6 ZDP a § 23 odst. 3 písm. a) bodu 3 jednorázově navýšit základ daně ve zdaňovacím období, ve kterém ukončení leasingu proběhlo. Nemusí tedy podávat dodatečná daňová přiznání za období, kterých se tento leasing týkal. Částka předmětu leasingu, která by byla zpětně daňově neúčinná, může být zahrnuta do pořizovací ceny odkoupeného předmětu a dle § 29 odst. 1 písm. a) ZDP může být tato částka uplatněna do daňových nákladů pomocí uplatněných daňových odpisů.

Důvodem odkupu předmětu leasingu uživatelem bývá například odkoupení zničeného předmětu po havárii či odkoupení předmětu z důvodu okamžitého prodeje.

Další možnou variantou pro předčasné ukončení smlouvy je ukončení bez odkupu. Tato situace nastává především tehdy, kdy uživatel leasingu neplatí leasingové splátky a poskytovatel se následně rozhodne k odebrání předmětu leasingu, nebo v případě, kdy dojde ke zničení či ztrátě předmětu leasingu například krádeží či havárií. Jestliže dojde k takovému ukončení smlouvy bez odkupu, je dle § 21d odst. 4 ZDP smlouva považována za smlouvu o pronájmu (neboli za operativní leasing) od data uzavření smlouvy. V tomto případě je dle § 24 odst. 6 ZDP daňovým nákladem pouze „poměrná

část úplaty k dosažení, zajištění a udržení příjmů, připadající ze sjednané doby finančního leasingu na skutečnou dobu finančního leasingu nebo skutečně zaplacená úplata, je-li nižší než poměrná část úplaty, která je výdajem (nákladem), připadající na skutečnou dobu finančního leasingu“.

Ve většině smluv o finančním leasingu si poskytovatel stanovuje podmínku, že uživatel musí v případech odcizení či zničení poskytovateli finančního leasingu zaplatit náhradu škody nebo smluvní pokutu, která je následně daňovým nákladem uživatele. (Brychta a kol. 2020)

Leasing a DPH

Finanční ani operativní leasing nebyl do roku 2019 v ZDPH vymezen. Vymezení finančního a operativního leasingu bylo provedeno až novela zákona o dani z přidané hodnoty v zákoně č. 80/2019 Sb., jež nabyla účinnost od 1. 4. 2019. Finanční leasing je po této novelizaci pro účely DPH považován za specifické dodání zboží. Leasing operativní je oproti tomu chápán jako nájem, tedy jako poskytnutí služby.

Dle charakteristiky finančního leasingu popsané v předešlých kapitolách lze tento druh leasingu chápat jako způsob financování pořízení dlouhodobého majetku. Pro účely zákona o DPH je pojem dlouhodobý majetek vymezen v §4 odst. 4 písm. d) ZDPH. Dle tohoto vymezení je dlouhodobý majetek aktivem, který je hmotným či nehmotným odepisovaným majetkem dle zákona o dani z příjmu, případně pozemkem, který je dlouhodobým hmotným majetkem podle účetních předpisů.

Operativní leasing je dle zákona o DPH nutno chápat jako poskytnutí služby, kde se poskytnutím služby dle §14 odst. 1. písm. b) ZDPH rozumí, přenechání zboží k užití jinému. Jedná se tedy o nájemní smlouvu, na jejichž základě je nájemce oprávněn užívat předmět smlouvy, v níž není ujednané přenechání vlastnického práva na uživatele, jako je tomu u leasingu finančního.

Dle judikátu Soudního dvora EU se s účinností od 1. 1. 2020 se v ZDPH rozlišuje pojem dodání a poskytnutí zboží. Dodáním zboží se dle zákona rozumí přenechání zboží k užití na základě smlouvy, pokud je ve smlouvě ujednáno, že vlastnické právo bude po uplynutí smlouvy přeneseno na jeho uživatele. Poskytnutím služby se rozumí všechny ostatní činnosti, které nejsou považována za dodání zboží. (Brychta a kol. 2020)

Povinnost priznat a zaplatit daň na výstupu vzniká pro poskytovatele leasingu dnem uskutečnění zdanitelného plnění. Tento den je stanoven jako datum přenechání zboží

k užívání dle § 13 odst. 3 písm. c) ZDPH. Tento den by měl vyplývat ze smlouvy nebo z předávacího protokolu. Poskytovatel má povinnost k tomuto datu přiznat DPH jednorázově na vstupu z celkové hodnoty leasingové smlouvy. Celkovou hodnotou v případě finančního leasingu je myšleno celková výše všech zaplacených splátek během trvání smlouvy a kupní cena, za kterou má být předmět leasingu převeden příjemci leasingu. Z výše uvedeného proto vyplývá, že daň na vstupu, tak i daň na výstupu, jsou vypořádány na počátku leasingového vztahu a splátky v průběhu trvání doby leasingu již neobsahují DPH. Z tohoto důvodu je vystaven daňový doklad (faktura) již do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění.

3.3 IAS 17

První verze standardu IAS 17 byla vydána v září 1982 s účinností od 1. ledna 1994. Tato verze standardu byla platná po dobu následujících 15 let. V roce 1997 byla vydána upravená verze tohoto standardu s účinností od 1. 1. 1999. Následně byl standard změněn v roce 2001 a v roce 2003. (Deloitte, 2020)

Cílem IAS 17 bylo stanovit vhodné účetní postupy vztahující se k finančním a operativním leasingům jak pro nájemce, tak pro pronajímatele. Standard měl hlavně za cíl odlišit finanční a operativní leasing. Toto oddělení bylo nutné z důvodu rozdílných požadavků na vykazování těchto leasingů.

Standard se používá na všechny leasingy kromě:

- Leasingových smluv k průzkumu nebo využívání neobnovitelných přírodních zdrojů,
- licenčních smluv na filmy, videozáznamy, hry, autorská práva, patenty apod.,
- biologických aktiv.

Finanční leasing, na rozdíl od operativního leasingu, představuje určitou formu financování při jeho pořizování. Oproti tomu leasing operativní, představuje určitou formu služby, umožňující pouze používání daného aktiva.

Operativní leasing je standardem definován jako dohoda, v rámci které poskytuje pronajímatel nájemci právo aktivum užívat po předem určenou dobu za jednorázovou platbu, nebo za řadu splátek placených po dobu trvání předem určeného období. Finanční leasing je představován takovou dohodou, na základě které dochází k převodu v podstatě všech rizik a užitků spojených s tímto aktivem na nájemce. Pro definování finančního

leasingu potom není podstatné, zda na konci tohoto leasingu dojde k převodu vlastnického práva k danému aktivu. (Dvořáková, 2017)

Převod v podstatě všech rizik spojených s používáním aktiva je spojeno i s tím, že nájemce nemá prakticky možnost leasing ukončit, aniž by nesl ztráty a rizika tímto způsobené. Jedná se například o situaci, kdy nájem aktiva nepřináší očekávané užítky.

Nevypověditelný leasing

Nevypověditelný leasing souvisí s převodem rizik na nájemce. Nájemce následně může smlouvu vypovědět pouze:

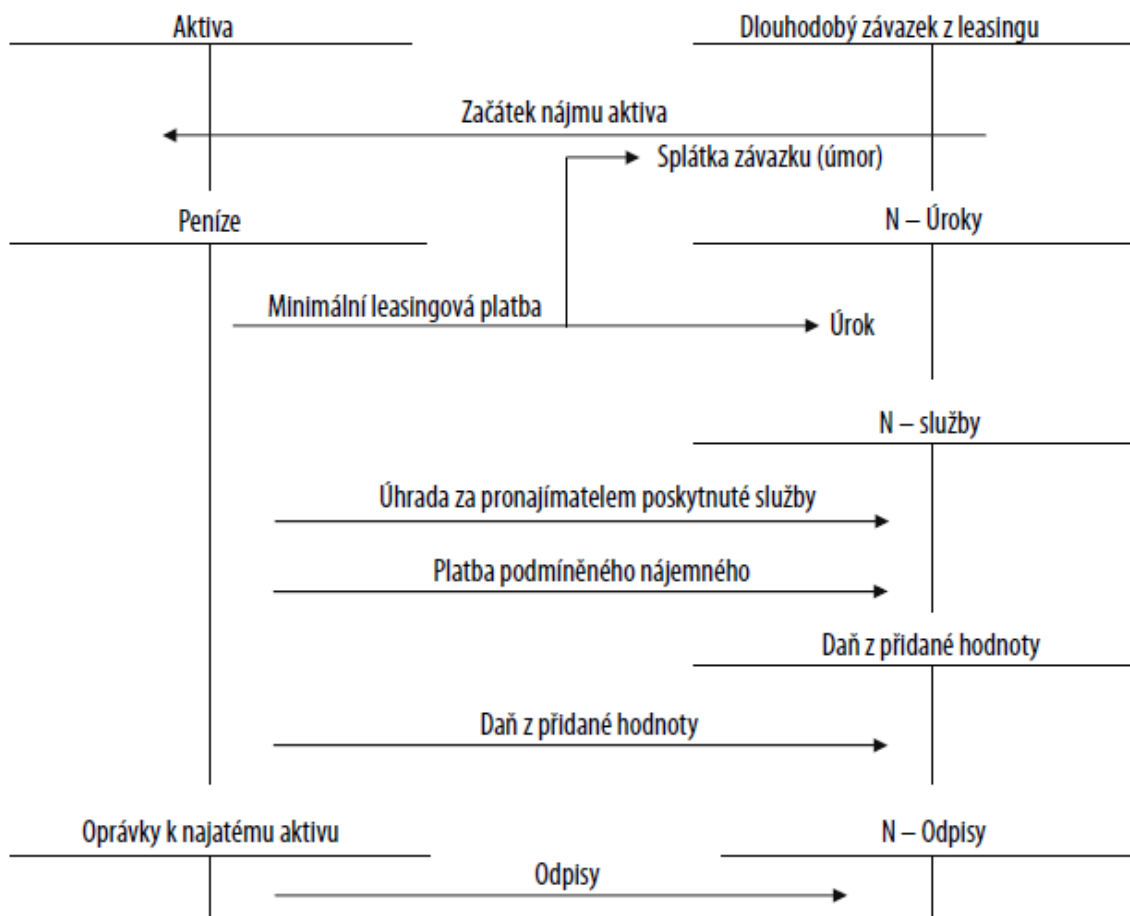
- Pokud je splněna určitá podmínka, která ovšem bývá málo pravděpodobná,
- se souhlasem pronajímatele,
- pokud nájemce uzavře novou smlouvu o nájmu stejného nebo obdobného aktiva se stejným pronajímatelem,
- pokud nájemce zaplatí dostatečně velkou dodatečnou částku, která je pro nájemce nevýhodná. (Dvořáková, 2017)

3.3.1 Finanční leasing dle IAS 17

Finanční leasing je obdobný vztah mezi pronajímatelem a nájemce, jako je v případě dlouhodobého úvěru či půjčky. Pronajímateli je tato „půjčka“ splácena v průběhu nájmu. Nájem je ukončen splacením celé pohledávky peněžními prostředky, nebo je nesplacený zůstatek pronajímateli navrácen v nepeněžní podobě.

Následující obrázek č. 3 přibližuje zjednodušeným způsobem účetní zachycení finančního leasingu.

Obrázek č. 3: Zjednodušený způsob vykazování finančního leasingu

Zdroj: Dvořáková, 2017

Vstupní ocenění aktiva a závazku dle IAS 17

Ke dni vzniku leasingové smlouvy jsou aktivum i závazek z leasingové smlouvy oceněny ve fair value najatého majetku. Vstupní hodnota ocenění závazku je potom nižší hodnota z:

- Fair value najatého majetku,
- současnou hodnotou minimálních leasingových plateb.

Fair value najatého majetku vychází z níže uvedeného vzorce:

$$Fair\ value\ aktiva = \sum \frac{leasingová\ platba}{(1 + implicitní\ úroková\ míra)^{období}} \quad (1)$$

Současná hodnota minimálních leasingových plateb vychází z ocenění závazku vůči pronajímateli, které je dála navýšeno o vedlejší náklady spojené s uzavřením leasingové smlouvy a dalšími náklady vynaloženými nájemcem na uvedení aktiva do stavu způsobilého k používání. (Dvořáková, 2017)

3.3.2 Operativní leasing dle IAS 17

Rozlišení operativního a finančního leasingu je klíčovou záležitostí a proto mu standard věnuje patřičnou pozornost. U rozlišení, zda se jedná o operativní či finanční leasing není rozhodující forma smlouvy, nýbrž obsah. Operativní leasing lze klasifikovat jako leasing, který nespĺňuje kritéria pro leasing finanční. Nicméně v mnoha případech, zejména potom u dlouhodobých pronájmů, není rozlišení snadnou záležitostí. Standard uvádí určité skutečnosti, které by měly napomoci identifikovat, zda se jedná o finanční či operativní leasing.

Skutečnosti napomáhající ke klasifikaci leasingu:

- Převedení vlastnického práva identifikovaného aktiva po konci nájemní smlouvy na nájemce,
- právo nájemce koupit aktivum za cenu výrazně nižší, než bude fair value k datu odkupu,
- doba leasingu je sjednána na marginální část použitelnosti aktiva, i když vlastnictví nebude převedeno,
- na počátku leasingu je fair value pronajatého aktiva nižší nebo rovna minimálních leasingových plateb (nájemce zaplatí více, než je současná hodnota aktiva),
- pronajatá aktiva jsou natolik specifické povahy, že bez větších úprav nejsou vhodná pro jiného nájemce.

Patřičnou pozornost věnuje IAS 17 tomuto rozlišení zejména pro to, že majetek, který je předmětem operativního leasingu, není zahrnut v aktivech nájemce. V nákladech nájemce budou zahrnuty potom pouze náklady spojené s leasingovými splátkami. V případě nerovnosti mezi leasingovými splátkami je potom nutné dodržení akruálního přístupu, tedy časového rozlišení (Dvořáková, 2017)

Operativní leasing aplikuje tedy stejný přístup vykazování leasingu, jako je aplikován v českých účetních standardech.

3.4 Leasing dle IFRS 16

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) jsou výsledkem harmonizačních snah v zemích sjednocené Evropy a následně celosvětové harmonizace. Jedná se o účetní systém založený na mikroekonomickém přístupu prosazovaný do praxe z rozhodnutí

Evropské komise. Použití IFRS je v současné době povinné pro společnosti, jejichž cenné papíry jsou kótovány na veřejně obchodovatelných trzích. (Ficbauer 2016)

Nový standard pro vykazování leasingu byl vydán v lednu 2016 s účinností od 1. ledna 2019 radou pro mezinárodní účetní standardy (dále IASB). Tento nový standard výrazným způsobem mění vykazování a účtování leasingů u nájemce. Důvodem nového standardu byla kritika stávajícího standardu (IAS 17), kde nebyly aktiva a závazky z operativních leasingů vykázány v rozvaze nájemce. Tyto informace byly uvedeny pouze v příloze účetní závěrky, čímž byla zkreslena vypovídající schopnost rozvahy a zejména pak ukazatele zadluženosti společnosti. Nejvíce toto zkreslení bylo pozorované u společností v odvětvích s vysokým procentem operativních leasingů jako například: letecké společnosti, kamionová doprava a podobně. (Ficbauer 2016)

Cílem standardu IFRS 16, který koresponduje s celkovou podstatou IFRS definovanou koncepčním rámcem, je zajistit, aby účetní závěrka na straně nájemce tak i na straně pronajímatele poskytovala uživatelům účetní závěrky relevantní informace o společnosti. Standard IFRS 16 zaujímá na straně nájemce jednotný účetní model leasingu, což znamená, že účetní zachycení je pro všechny (finanční a operativní) leasingy stejné až na výjimky uvedenými ve standardu. (IFRS Foundation, 2016) Strana pronajímatele se naopak zakládá na duálním modelu účtování leasingu, tedy že je zde leasing klasifikován na operativní a finanční. (Dvořáková, 2017)

Aplikací standardu IFRS 16 je dle Deloitte (2019) ovlivněn výkaz zisků a ztrát pozitivním dopadem na EBITDA, který bude kompenzována vyššími finančními náklady a odpisy. Zároveň má standard významný dopad na rozvahu nájemce výrazným zvýšením aktiv a pasiv.

Požadavky leasingové smlouvy dle IFRS 16

V úvodní části se IFRS věnuje otázce definování leasingu, a to jak pro nájemce, tak pronajímatele. Standard určuje, že smlouva je leasingovou smlouvou nebo obsahuje leasing, pokud převádí právo ovládat identifikované aktivum po určitou dobu za protihodnotu. (Dvořáková, 2017)

Identifikované aktivum

Prvním krokem při posuzování, zda se jedná o aktivum splňující podmínky pro leasing je zhodnocení, zda je předmět leasingu tzv. identifikovaným aktivem. To znamená, pokud je specifikováno ve smlouvě a pronajímatel nemá právo aktivum v průběhu nájmu

vyměnit za jiné. Dále je třeba posoudit, zda má zákazník právo rozhodovat o tom, jak a za jakým účelem bude aktivum užívat. Například, jedná-li se o aktivum, které využívá k produkci výrobků, může ovlivnit čas, v jakém toto aktivum produkt vytváří, může měnit jeho umístění a zároveň měnit produkt, který vyrábí.

Právo na výměnu aktiva lze dle podmínek IFRS 16 včlenit do smlouvy pouze za předpokladu, že výměna jednoho aktiva za jiné není podstatná. Jedná se tedy o případy aktiv, kdy výměna aktiva nemůže reálně přinést dodavateli prospěch (například povinnost výměny rozbitého stroje). (Dvořáková, 2017)

Právo k získání podstatných ekonomických užitků

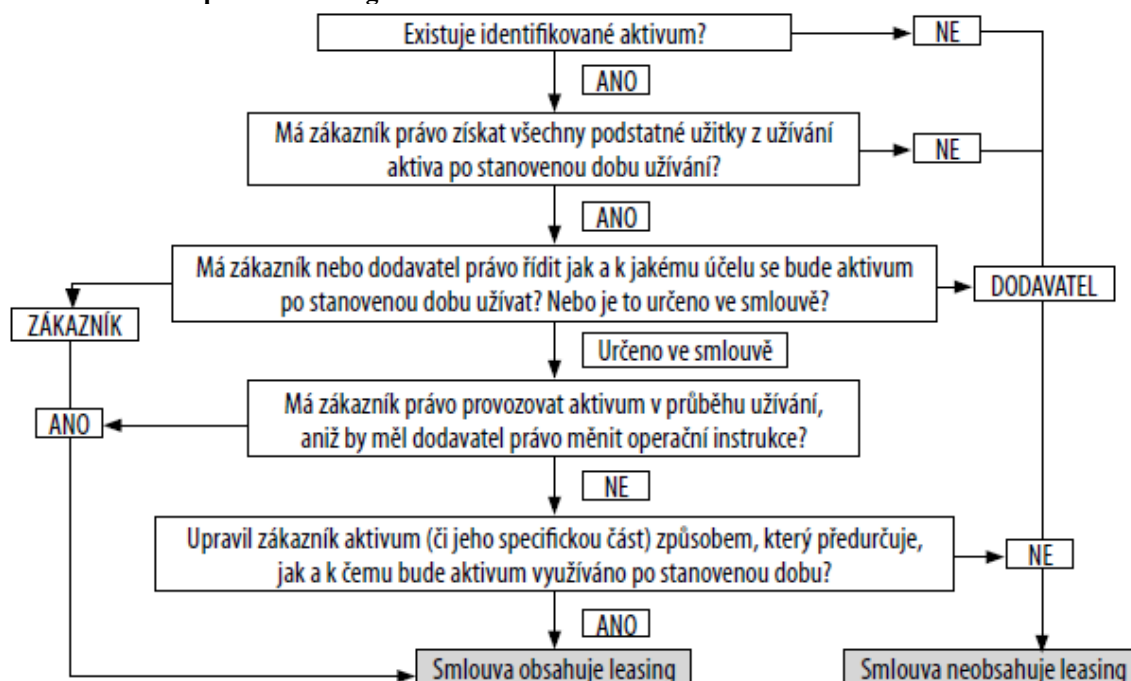
Podstatou leasingových smluv je, že nájemci přináší právo k získání všech užitků z identifikovaného aktiva po stanovenou dobu nájmu. Nájemní smlouvy často ovšem určují nájemci rozsah využívání aktiv. Smlouva může limitovat například u automobilů rozsah ujetých kilometrů či stanovit maximální počet strojových hodin. Při posuzování, zda se jedná o leasingovou smlouvu či nikoliv je důležité zvážit, zda tato omezení nejsou příliš velká a nájemce má i za těchto omezení právo získat všechny podstatné ekonomické užitky z identifikovaného aktiva. Jsou-li omezení příliš velká, nejedná se o leasing, ale o službu. (Dvořáková, 2017)

Právo řízení užívání aktiva

Smlouva je leasingem, pokud má nájemce právo řídit užívání identifikovaného aktiva. Standard přímo definuje, že nájemce má právo řídit aktivum, pokud má právo rozhodnout k čemu a jak bude aktivum využívat. Může změnit typ výstupu, kvalitu a množství vyráběného produktu apod. Je-li způsob využití aktiva předurčen například smlouvou, má nájemce právo řídit užívání aktiva pokud:

- Práva, která má při rozhodování mohou ovlivnit ekonomické užitky z užívání aktiva, nebo
- přizpůsobí aktivum způsobem, který předurčuje, jak a za jakým účelem bude aktivum využívat. (Dvořáková, 2017)

Obrázek č. 4: Schéma rozpoznání leasingu dle IFRS 16

Zdroj: Dvořáková (2017)

Doba leasingu

Za den vzniku leasingu se považuje den, který nastane dříve: den podpisu leasingové smlouvy, nebo den, od kterého jsou nájemce a pronajímatel vázáni podmínkami leasingu. Den zahájení leasingu je dnem, od kdy má nájemce identifikované aktivum k dispozici. Leasing začíná dnem zahájení leasingu a zahrnuje i případné období, které poskytuje pronajímatel nájemci zdarma.

IFRS 16 zároveň počítá s tzv. nevypověditelnou dobou leasingu, po kterou nájemce ani pronajímatel nemají právo jednostranně ukončit nájem bez penále. Standard počítá i se zahrnutím obcí na pokračování či předčasného ukončení leasingu, pokud je pravděpodobné, že tyto opce budou využity. Posouzení zda je pravděpodobné využití opce na předčasné ukončení či prodloužení nájmu provede přitom nájemce na počátku doby leasingu. Standard IFRS 16 přitom přímo uvádí příklady faktorů, které má nájemce při odhadu využít a vzít v úvahu.

Leasing u nájemce

Požadavky IFRS 16 na vykazování leasingu u nájemce se zásadně odlišují od pravidel IAS 17, který byl předchůdcem standardu využívaný do 31. 12. 2018. Zásadní změnou přinášející standard IFRS 16 oproti IAS 17 je, že nájemce vždy rozpozná ke dni zahájení leasingu právo využívat aktivum a závazek plynoucí z tohoto leasingu. Na rozdíl

od CAS nájemce nerozlišuje leasing finanční a operativní a nájemce musí účtovat o každém z leasingu jako o aktivu a o souvisejícím závazku jako o pasivu. Standard dále definuje povolené výjimky. (Ficbauer 2016)

Nájemce nemusí aplikovat standard IFRS 16 na:

- Krátkodobé leasingy,
- leasingy aktiv s nevýznamnou hodnotou. (IFRS Foundation, 2020)

Krátkodobý leasing je leasing po dobu kratší než 12 měsíců. Nájemce může uplatnit výjimku pouze na začátku leasingové smlouvy. Při uplatnění výjimky zároveň platí, že nájemce musí výjimku uplatnit pro celou třídu aktiv konzistentně, tedy pro aktiva s obdobnými vlastnostmi a využitím.

Při posuzování výjimky pro aktiva s nevýznamnou hodnotou se posuzuje absolutní báze, kdy se vychází z ceny aktiva nového (i v případě aktiva které již nové není) a bez ohledu na velikost účetní jednotky. Standard ovšem neuvádí přesnou výši této hodnoty. V roce 2015, kdy tento standard vznikal, se tvůrců jednalo o částku 5 000 USD.

Je-li ve smlouvě aktivum, které splňuje podmínky pro leasing, jedná se o smlouvu, která obsahuje leasing. Nejedná se ovšem o leasingovou smlouvu, protože může obsahovat i položky, které podmínky pro leasing nesplňují či je možné pro aktivum uplatnit výjimka, které byly uvedeny výše. Nájemce musí tedy oddělit části, které souvisejí s leasingem od částí, které s leasingem nesouvisejí. Zároveň platí, že nájemce musí o každém aktivu účtovat samostatně, pokud může jednotlivé předměty leasingu využívat samostatně, nebo předmět leasingu není závislý ani propojený s ostatními aktivy ve smlouvě. Položky, které se netýkají leasingu, nájemce vykazuje podle standardů, které se na ně vztahují. (Krupová, 2017), (Ficbauer 2016)

Prvotní ocenění závazku z leasingu

Nájemce ke dni zahájení leasingu ocení závazek ve výši současné hodnoty budoucích leasingových plateb, které nebyly ke dni zahájení zaplacený. Leasingové platby nájemce diskontuje implicitní úrokovou mírou leasingu. Pokud nájemce implicitní úrokovou míru nezná, užije přírůstkovou úrokovou míru. Implicitní úroková míra i přírůstková úroková míra jsou definovány ve standardu IFRS 16 ve shodě s IAS 17.

Implicitní úroková míra představuje míru, při které se součet diskontovaných leasingových plateb a diskontované nezaručené zbytkové hodnoty aktiva rovnají součtu fair value pronajatého aktiva a počátečních přímých nákladů na leasing u pronajímatele.

Implicitní úroková míra je tedy vždy známa poskytovateli leasingu, nemusí však být známá nájemci.

Přírůstková úroková míra je taková míra, kterou by nájemce dostal, pokud by si na financování pořízení aktiva vzal půjčku za podobných ekonomických podmínek. (Dvořáková, 2017)

Leasingové platby dle Dvořákové (2017) zahrnují:

- Fixní platby snížené o pohledávky z leasingových pobídek vůči pronajímateli,
- variabilní platby, které závisí na indexech a mírách (například na indexu odrážejícím tržní míru nájmu, spotřebitelských cen, referenční úrokové sazbě apod.),
- odhadnutou platbu zaručené zbytkové hodnoty,
- platbu za nákup aktiva,
- platbu penále za realizaci opce na ukončení leasingu, pokud je pravděpodobné, že k využití této opce dojde.

Do ocenění závazku z leasingu je třeba zahrnout také platby, které jsou ve smlouvě formulovány jako variabilní, ale v podstatě jsou nevyhnutelné či vysoce pravděpodobné. Standard přímo uvádí následující příklady, které mají spíše fixní podstatu:

- K platbě dojde pouze, pokud je identifikované aktivum schopno sloužit tak, jak je uvedeno ve smlouvě,
- k platbě nedojde, pokud nastane nějaká málo pravděpodobná událost,
- platba se stane fixní po zahájení leasingu,
- ve smlouvě existuje více variant leasingových plateb, ale pouze jedna je reálná. (Dvořáková, 2017)

Prvotní ocenění práva k užívání aktiva

Ke dni zahájení leasingu nájemce ocení právo užívání aktiva dle pořizovacích nákladů. Ocenění práva k užívání identifikované předmětu vychází ze současné hodnoty závazku snížení o leasingové pobídky a zvýšené o počáteční přímé náklady na leasing uhrazené nájemcem. Náklady na leasing se v tomto případě myslí náklady na získání leasingu, které kdyby nevznikly, nebylo by možné leasing uskutečnit (náklady na sjednání leasingové smlouvy).

Hodnota práva k užívání aktiva je dále navýšena o pořizovací náklady související s tímto majetkem. Tyto náklady bylo nutné vynaložit, aby pronajaté aktivum přinášelo užitek. Typickými příklady těchto nákladů jsou například montáž, zkušební provoz či doprava pronajatého majetku. Hodnota práva k užívání aktiva se dále zvyšuje o předpokládané náklady na demontáž, odstranění aktiva a rekultivaci místa, na kterém aktivum bylo instalováno či náklady spojené s úpravou a obnovou aktiva, je-li tato úprava či obnova požadována v leasingové smlouvě. (Dvořáková, 2017)

Modifikace leasingové smlouvy

Standard IFRS 16 se dále zabývá i otázkou, jaké modifikace smlouvy jsou přípustné, a jaká modifikace má být už zobrazena jako samostatná leasingová smlouva. V případě, že proběhne modifikace smlouvy, která obsahuje následující podmínky, je nutné, aby byla zobrazena jako samostatná či nová leasingová smlouva:

- Modifikace smlouvy rozšiřuje obsah leasingové smlouvy přidáním dalších práv k užívání jednomu či více identifikovaným aktivům a zároveň,
- platby za zvýšení rozsahu smlouvy jsou úměrné samostatným cenám nájmu či služeb, které zvyšují rozsah smlouvy.

Z výše popsaných podmínek vyplývá, že navýšení smlouvy o nové předměty leasingu či služby nepřinese žádný benefit z navýšeného rozsahu v celkové ceně a proto se jedná v podstatě o nové smlouvy.

V případě, že úprava smlouvy nesplňuje obě uvedené podmínky pro modifikaci smlouvy, tato modifikace nebude sledována jako samostatná smlouva a účetní jednotka alokuje platbu leasingu a jednotlivá práva k užívání aktiv, určí dobu modifikovaného leasingu a zároveň přecení závazek z leasingu za použití revidovaných leasingových plateb a revidované úrokové míry. (Dvořáková, 2017)

Prezentace a zveřejnění

Zveřejňování práv k užívání identifikovatelných aktiv z leasingu v rozvaze standard připouští buď ve zvláštní položce, nebo v rámci aktiv v těch položkách, ve kterých by byla aktiva zařazena, kdyby tyto aktiva účetní jednotka vlastnila. V případě, že účetní jednotka zveřejňuje aktiva v příslušných položkách, je nutné, aby účetní jednotka poskytla také souhrnnou informaci o hodnotě najatých aktiv v komentáři ke každé této položce.

Jestliže ovšem identifikované aktivum splňuje definici investice do nemovitostí, musí být v rozvaze zahrnutý mezi investice do nemovitostí a následně je vykazuje dle požadavků IAS 40.

Závazek plynoucí z leasingu se zveřejňuje buď odděleně od ostatních závazků na rozvaze, nebo jejich výši uvede účetní jednotka v komentáři ke každé položce závazků, která obsahuje závazek z leasingu.

V komentáři k účetním výkazům dále nájemce zveřejní informace o leasingu v jedné samostatné poznámce. Tato poznámka by měla obsahovat pouze doplňující informace, které ještě nebyly zmíněny v jiných částech komentáře či v rozvaze. Tyto části lze pouze doplnit odkazem na relevantní část účetní závěrky. (Dvořáková, 2017)

Nájemce by měl dle Dvořákové (2017) obsahovat nejlépe v tabulce následující komentáře:

- Odpisy práv k užívání identifikovaných aktiv,
- úrokové náklady ze závazků plynoucí z leasingů,
- náklady na krátkodobé leasingy delší než jeden měsíc,
- náklady na leasingy aktiv s nízkou hodnotou,
- náklady na variabilní platby, které souvisí s leasingem a nejsou zahrnuté do výpočtu závazku z leasingu,
- výnosy ze sub-leasingů,
- celkové výdaje spojené s leasingem,
- výnosy a náklady ze zpětného leasingu,
- účetní hodnotu práv k užívání identifikovaných aktiv na konci období podle jednotlivých tříd identifikovaných aktiv.

4 Vlastní práce

Ve čtvrté části diplomové práce je stručně charakterizována účetní jednotka, ve které je implementován standard IFRS 16. Na praktických příkladech, se kterými je možné se v organizaci setkat, budou demonstrovány největší rozdíly ve vykazování leasingů mezi standardy IFRS 16, IAS 17 a CAS. Příklady budou zkoumány pouze z pohledu nájemce, a to pro využití operativního i finančního leasingu.

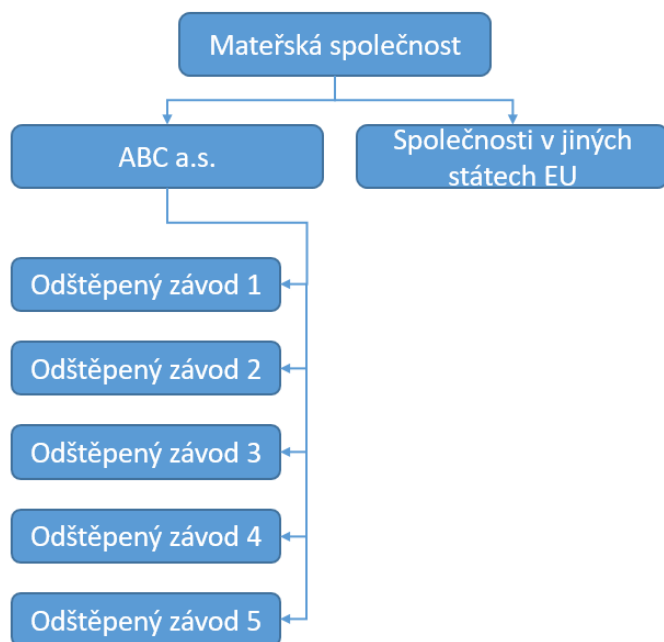
4.1 Charakteristika účetní jednotky

Společnost ABC a.s. (dále jen ABC, Organizace nebo účetní jednotka) působí na českém stavebním trhu již od konce 20. století. Hlavním předmětem podnikání je stavební a projektová činnost.

4.1.1 Obchodní model ABC

Mateřská společnost sídlící v zahraničí s celkovými příjmy vyššími než 50 miliard EUR patří k jedné z největších stavebních společností v Evropské unii. Společnost ABC je jediným zástupcem této mateřské společnosti v České republice. Společnost má pět odštěpených závodů rozmístěných po celé ČR.

Obrázek č. 5: Schéma organizační struktury ABC a.s.

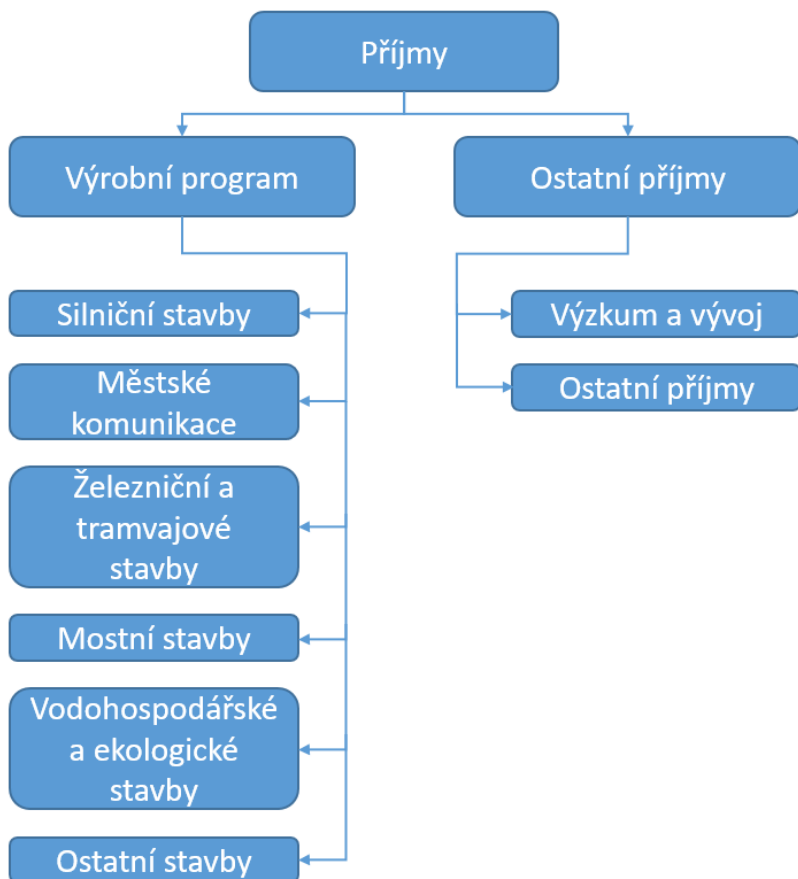
Zdroj: Vlastní zpracování dle informací zveřejněných ve výroční zprávě 2019 společnosti ABC a.s.

Na obrázku č. 5 je znázorněno schéma rozdělení společnosti, které je platné v roce 2020. Mateřská společnost má kromě České republiky zastoupení dále například v Německu, Polsku, Slovensku, Itálii a dalších státech Evropské unie. V ČR má ABC a.s. odštěpené závody rozděleny na jednotlivé území a specializaci. Jednotlivé závody spolu přitom mohou spolupracovat na jednotlivých projektech, ale zároveň spolu soupeří, tvoří konkurenci a musí si náležitě rozdělit jednotlivé náklady a výnosy ze staveb plynoucí.

4.1.2 Portfolio

Akciová společnost vykazuje příjmy zejména ze stavebních prací. Tyto stavební práce jsou zobrazeny v následujícím obrázku č. 6. Celkový poměr příjmů ze stavební činnosti a ostatních příjmů je přibližně 1:9 ve prospěch činnosti stavební.

Obrázek č. 6: Struktura příjmů

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací zveřejněných ve výroční zprávě 2019 společnosti ABC a.s.

4.2 Problematika leasingu společnosti ABC a.s.

Nejběžnější využívání leasingů společnosti ABC je formou operativních leasingů. Vzhledem k vysokému volnému kapitálu, společnost nemá žádnou stavební techniku financovanou z cizích zdrojů, nýbrž ze svých vlastních prostředků. Společnost využívá leasingů pouze pro účely pořízení dopravních prostředků pro své zaměstnance.

K zachování anonymity této firmy bude v následujících kapitolách počítáno se vzorovým modelem, kde bude vybrán jeden konkrétní osobní automobil, jeho účtování a finální dopad do výkazů dle CAS, IAS 17 a IFRS 16.

4.2.1 Modelový příklad

V následujících příkladech uvedených v kapitole 4.2 bude vycházeno z níže uvedeného modelového příkladu. Bude uvažováno o pronájmu firemního vozidla Škoda Octavia Active, 1.5 TSI 110 kW, s manuální 6 stupňovou automatickou převodovkou a další doplňkovou výbavou.

Tabulka č. 3: Modelový případ pronájmu vozu Škoda Octavia Active

#	Slovní popis	Číselné zadání
1	Zahájení leasingu	31. 01. 2020
2	Ukončení leasingu	30. 01. 2025
3	Doba leasingu v měsících	60
4	Tržní cena pronajatého aktiva	600 000 Kč
5	Další náklady	50 000 Kč
6	Akontace na začátku leasingu	60 000 Kč
7	Pravidelná měsíční splátka	12 500 Kč
8	Počet let odpisování	5
9	Implicitní úroková míra (p. a.)	8,42 %
10	Výše akruálního měsíčního nákladu	13 500
Pro účely finančního leasingu		
12	Datum případného odkupu	31. 01. 2025
13	Odkupní hodnota po konci leasingu	1 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Leasingová smlouva z tabulky č. 3 výše je pro účely diplomové práce sjednána od 31. ledna 2020 do 30. ledna 2025, tedy 60 měsíců. Tržní cena vybraného modelu auta ve výbavě Active s doplňkovou výbavou je celkem 600 000 Kč. Účetní jednotka má s pořízením tohoto vozu spojené vícenáklady s polepením automobilu do firemních barev

a GPS lokátorem ve výši 50 000 Kč. Celková měsíční splátka činí 12 000 Kč a akontace na začátku leasingu činí 60 000 Kč. Pro účely diplomové práce je uvažováno, že je známá pro nájemce i pronajímatele přesná výše implicitní úrokové míry, která je 8,42 % p. a. V případě finančního leasingu dojde ze strany nájemce k odkoupení daného aktiva k 31. lednu 2025 za 1 000 Kč.

Hodnota měsíčního rozlišení nákladu ve výši 13 500 Kč byla spočítána po dobu leasingu na základě celkové hodnoty leasingových splátek navýšenou o akontaci.

$$\frac{(12\,500 \times 60) + 60\,000}{60} = 13\,500 \text{ Kč}$$

4.2.2 Modelový příklad dle CAS – Finanční leasing

V následující kapitole se vychází ze zadání z tabulky č. 3 a jsou zde zobrazeny účetní případy z pohledu nájemce, které byly popsány v teoretické části v tabulce č. 1.

Společnost ABC po podepsání leasingové smlouvy obdrží daňový doklad v celkové výši závazku (1). Tento závazek je zaúčtován do podrozvahové evidence ve výši bez DPH. Jak bylo uvedeno v teoretické části v kapitole 3.2.6., o DPH na vstupu se účtuje již při začátku leasingu a dále se o DPH neúčtuje (2). Společnost dále musí zařadit předmět leasingu do své podrozvahové evidence (3).

Pro účely diplomové práce počítáno s přijatým daňovým dokladem k první mimořádné splátce v průběhu prvního měsíce (4). V praxi je ovšem běžné, že tato zvýšená splátka je leasingovou společností vystavena až v následujících měsících, aby nezatěžovali nájemce vysokými splátkami na začátku leasingu a nájemce tuto část mohl zaplatit až po započtení nadměrného odpočtu způsobeným uplatněním DPH na vstupu v celé výši závazku plynoucího z této leasingové smlouvy. Daňový doklad k první mimořádné splátce je dle vnitropodnikové směrnice účtován na účet časového rozlišení (381), který je následně alokovan na účet nákladů (518) spolu s měsíčními splátkami za dané období. Tento závazek k DPH je leasingové společnosti splacen spolu s platbou daňového dokladu za první mimořádnou splátku (5) v celkové výši 230 310 Kč, které mají vliv na firemní Cash flow.

Výše popsané dílčí operace jsou zachyceny přehledně v tab. č. 4.

Tabulka č. 4: Účetní případy dle CAS - finanční leasing Škoda Octavia – rok 2020 - 2025

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	Zařazení závazku – DD bez DPH ¹	31. 01. 20	811 000	799	753		
2	Zúčtování DD – DPH 21 %	31. 01. 20	170 310	343	321		
3	Zařazení pronajatého majetku	31. 01. 20	650 000	752	799		
4	DD k 1. mimořádné splátce	31. 01. 20	60 000	381	321		
5	Úhrada DD – akontace +DPH	31. 01. 20	230 310	321	221	-230 310	
6	První měsíční splátka – DD	31. 01. 20	12 500	381	321		
7	Platba první měsíční splátky	31. 01. 20	12 500	321	221	-12 500	
8	Předpis měsíční splátky - DD	(2.-12.) 20	137 500	381	321		
9	Platba faktur přijatých	(2.-12.) 20	137 500	321	221	-137 500	
10	Zúčtování alikvotních nákladů	(2.-12.) 20	148 500	518	381		-148 500
11	Předpis měsíční splátky – DD	(1.-12.) 21	150 000	381	321		
12	Platba faktur přijatých	(1.-12.) 21	150 000	321	221	-150 000	
13	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 21	162 000	518	381		-162 000
14	Předpis měsíční splátky – DD	(1.-12.) 22	150 000	381	321		
15	Platba faktur přijatých	(1.-12.) 22	150 000	321	221	-150 000	
16	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 22	162 000	518	381		-162 000
17	Předpis měsíční splátky – DD	(1.-12.) 23	150 000	381	321		
18	Platba faktur přijatých	(1.-12.) 23	150 000	321	221	-150 000	
19	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 23	162 000	518	381		-162 000
20	Předpis měsíční splátky – DD	(1.-12.) 24	150 000	381	321		
21	Platba faktur přijatých	(1.-12.) 24	150 000	321	221	-150 000	

¹ Pro účely diplomové práce již dále nebude účtováno na podrozvahových účtech, jako je například snižování závazku jednotlivými měsíčními splátkami či následné vyřazení majetku po skončení leasingu

22	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 24	162 000	518	381		-162 000
23	Zúčtování alikvotních nákladů	30. 01. 25	13 500	518	381		-13 500
24	FAP za nákup vozu	31. 01. 25	1 000	501	321		
25	Platba faktury přijaté	28. 02. 25	1 000	321	221	-1 000	

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující operace v tab. 4 souvisí s první řádnou splátkou (6), která je, stejně jako první mimořádná splátka (4), zaúčtována na vrub účtu 381, který je následně rozpouštěn proti účtu 518. Z důvodu kontrolního hlášení je zaúčtování první mimořádné splátky i pravidelných měsíčních splátek prováděno na základě daňových dokladů. Dříve bylo možné účtování i na základě splátkového kalendáře (účtováno 381/379), nicméně od zavedení kontrolního hlášení se od tohoto způsobu upustilo. Po zaúčtování daňového dokladu je nutné také tento doklad uhradit (7). Platba ve výši 12 500 Kč za první měsíční splátku má vliv, stejně jako všechny splátky, na firemní Cash flow.

Následné opakující se účetní předpisy, vztahující se k roku 2020, jsou zobrazeny v tabulce č. 5 zelenou barvou. Měsíční splátky, předem stanovené splátkovým kalendářem, ale účtované na základě přijatých daňových dokladů jsou vypočteny jako $12\,500\text{ Kč} \times 11 = 137\,500\text{ Kč}$. Všechny platby, vztahující se k těmto fakturám, musí být, stejně jako první mimořádná splátka a první pravidelná splátka, časově rozlišeny (381/321).

Pro náležité účtování nákladů je třeba dbát na správné časové rozlišení (10). V tomto časovém rozlišení je třeba brát v potaz všechny měsíce, po kterých byl majetek využíván. Celková částka pro rok 2020, tedy za 11 měsíců, je zaúčtována ve výši: $11 \times 13\,500\text{ Kč} = 148\,500\text{ Kč}$ (518/381).

V roce 2021, 2022, 2023 a 2024 je účtování měsíčních splátek, označené světle modrou barvou, obdobné, jako v roce 2020. Odlišný je pouze výpočet ročních částek, protože se zde započítává kumulovaná suma za celých 12 měsíců daného roku. Celková částka za 12 měsíců je tak ve výši $12 \times 12\,500\text{ Kč} = 150\,000\text{ Kč}$ (381/321). Následně jsou také zaúčtovány náklady ve výši $12 \times 13\,500\text{ Kč} = 162\,000\text{ Kč}$ (518/381).

V posledním měsíci leasingového kontraktu již není placena pravidelná měsíční splátka. Přesto je však automobil užíván až do 30. ledna. Proto v tomto posledním měsíci dojde k finálnímu zaúčtování nákladů (518/381), díky kterému dojde k vyrovnání balance účtu časového rozlišení (381).

Účetní případy 24 a 25 souvisí již s odkupem daného aktiva od leasingové společnosti. Cena tohoto aktiva byla stranám již předem známa, a proto společnost ABC obdržela od leasingové společnosti daňový doklad ve výši 1 000 Kč. Konečná částka související s odkupem vozidla bývá zpravidla pouze symbolická, stejně jako v tomto případě, a účtuje se přímo do spotřeby na účet 501.

V následující tabulce č. 5 je znázorněna obrátová předvaha společnosti ABC, v které jsou souhrnně sumarizovány jednotlivé účty při využití finančního leasingu.

Tabulka č. 5: Obrátová předvaha dle CAS – Finanční leasing- za celé období leasingu

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
221	0 Kč	0 Kč	981 310 Kč	-981 310 Kč
321	0 Kč	981 310 Kč	981 310 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 310 Kč	0 Kč	170 310 Kč
381	0 Kč	810 000 Kč	810 000 Kč	0 Kč
501	0 Kč	1 000 Kč	0 Kč	1 000 Kč
518	0 Kč	810 000 Kč	0 Kč	810 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce č. 5, která je rozdělena na část rozvahovou (znázorněna světle modrou barvou) a část výsledkovou (znázorněna světle zelenou barvou), je evidentní záporný Cash flow ve výši provedených plateb. Platby souvisejí s platbou DHP, první mimořádnou splátkou, pravidelnými měsíčními splátkami a následným nákupem automobilu od leasingové společnosti. Tento záporný Cash flow se rovná zápornému zůstatku účtu 221 ve výši 981 310 Kč.

$$-170\ 310\ \text{Kč} - 60\ 000\ \text{Kč} - (60 \times 12\ 500\ \text{Kč}) - 1\ 000\ \text{Kč} = 981\ 310\ \text{Kč}$$

Z výše uvedeného dále vyplývá, že společnost ABC má daňovou pohledávku k dani z přidané hodnoty, která je zaúčtována hned na začátku leasingové smlouvy – viz tabulka č. 4. Celková hodnota daňové pohledávky je potom rovna 21 % z celkového závazku, tedy 170 310 Kč.

$$811\ 000\ \text{Kč} \times 21\% = 170\ 310\ \text{Kč}$$

Pro splnění podmínek k finančnímu leasingu bylo také nutné převedení vlastnického práva k majetku z pronajímatele na nájemce. Převod automobilu byl dle vnitropodnikové směrnice účtován přímo do nákladů na účet 501 a následná evidence majetku je prováděna pouze na podrozvahové evidenci drobného dlouhodobého majetku.

Na základě teoretické části diplomové práce a vnitropodnikové směrnice bylo nutné také časově rozlišit realizované náklady spojené s tímto leasingem pomocí účtu 381. Tyto náklady spojené s mimořádnou splátkou a následnými měsíčními splátkami byly rovnoměrně rozprostřeny do celého období využívání leasingu, tedy do 60 měsíců.

$$(60 \times 12\,500) + 60\,000 = 810\,000 \text{ Kč}$$

Pojištění automobilu a silniční daň

Ke správnému zachycení finančního leasingu je také nutné počítat s vícenáklady na provoz. V našem případě se jedná o náklady spojené s pojištěním a se silniční daní.

Oproti operativnímu leasingu není pojištění automobilu zakotvené ve smlouvě (není součástí poskytovaných služeb) a tudíž je nutné si auto pojistit samostatně. Společnost ABC má s pojišťovnou uzavřenou tzv. flotilovou pojistku. V praxi to znamená, že neúčtují samostatně o každé pojistné smlouvě pro auto zvlášť, nýbrž obdrží pouze finální částku za celý vozový park.

Pro účely diplomové práce bude ovšem uvažováno, že tuto službu společnost ABC nevyužívá a bude nutné účtovat o pojištění vozidla samostatně. Dle aktuální situace na pojišťovacím trhu byla vybrána pojistná smlouva v celkové výši 10 000 Kč ročně. Toto pojištění obsahuje vedle povinného pojištění vozidla také příplatkové havarijní pojištění.

Vedle pojištění automobilu je také třeba účtovat o silniční dani. Silniční daň je dle zákona o silniční dani kalkulována dle objemu motoru automobilu. Námi vybraný automobil má obsah motoru 1498 cm³. Roční sazba daně pro tento objem motoru činí 2 400 Kč. Dle zákona o silniční dani mají ovšem auta, které nejsou starší 3 let od data první registrace, nárok na slevu 48 % ze základu. Výsledná hodnota silniční daně potom činí 1 248 Kč.

V následující tabulce č. 6 jsou zaznamenány účetní případy, které musí účetní jednotka vykázat jako další náklady související s užíváním pronajatého automobilu.

Tabulka č. 6: Zaúčtování platby pojištění a silniční daně

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	Předpis pojistné smlouvy	31. 01. 20	10 000	381	379		
2	Platba pojistného	31. 01. 20	10 000	379	221	-10 000	
3	Platba silniční daně	15. 04. 20	2 400	345	221	-2 400	
4	Vyúčtování pojistného	31. 12. 20	9 167	548	381		9 167
5	Předpis silniční daně	31. 12. 20	1 144	531	345		1 144
6	Přeplatek silniční daně	28. 02. 21	1 260	221	345	1 256	
7	Předpis pojistného	31. 01. 21	833	548	381		833
8	Předpis pojistné smlouvy	31. 01. 21	10 000	381	379		
9	Platba pojistného	31. 01. 21	10 000	379	221	-10 000	
10	Platba silniční daně	15. 04. 21	2 400	345	221	-2 400	
11	Vyúčtování pojistného	31. 12. 21	9 167	548	381		9 167
12	Předpis silniční daně	31. 12. 21	1 248	531	345		1 248
13	Přeplatek silniční daně	28. 02. 22	1 152	221	345	1 152	
...		2022				-11 248	11 248
...		2023				-11 440	11 440
...		2024				-11 440	11 440
34	Předpis pojistného	31. 01. 25	833	548	381		833
35	Platba silniční daně	15. 04. 25	200	345	221	-200	
36	Předpis silniční daně	31. 12. 25	120	531	345		120
37	Přeplatek silniční daně	28. 02. 26	96	221	345	80	

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k faktu, že podkladem pro platbu pojistného je přímo pojistná smlouva, nelze účtovat o závazku proti účtu 321 a je nutné využít účet 379 (ostatní závazky). Toto pojistné ve výši 10 000 je třeba správně časově rozlišit, aby náklady vynaložené na toto pojistné byly vykázány ve správném období. K tomu nám slouží, stejně jako v případě účtování samotného leasingu, účet 381. Výše pojistného, které by mělo být nákladem v roce 2020 je ve výši:

$$10\,000\text{ Kč} \times \frac{11}{12} = 9\,167\text{ Kč}$$

Silniční daň je dle zákona odváděna v termínech:

- do 15. dubna (leden, únor, březen)

- do 15. července (duben, květen, červen)
- do 15. října (červenec, srpen, září)
- do 15. prosince (říjen, listopad)

Zálohová platba za prosinec se neodvádí. Následně je v lednu vytvořeno daňové přiznání, ve kterém je kalkulován finální přeplatek či nedoplatek silniční daně. Silniční daň je ovšem možné zaplatit na celý rok dopředu, jak bylo využito v našem příkladu. Tato silniční daň se odvádí v plné výši, bez uplatnění slev, které se promítnou až do daňového přiznání. Výsledná výše slev je následně vrácena ve formě přeplatku na silniční dani. Výsledný předpis silniční daně lze znázornit vztahem:

$$2\,400\text{ Kč} \times 52\% \times \frac{11}{12} = 1\,144\text{ Kč}$$

V druhém roce užívání automobilu je účtování obdobné, jako v roce předešlém. Výjimku tvoří pouze finální částka, která je u silniční daně za celý kalendářní rok. Tato částka již není krácena z důvodu nevyužívání automobilu v celém kalendářním roce.

$$2\,400\text{ Kč} \times 52\% = 1\,248\text{ Kč}$$

Následující rok 2022 je účtován ve stejné výši a stejným způsobem, jako rok předcházející. V roce 2023 již společnost nemůže uplatňovat slevu v plné výši 48 %, ale pouze 40 %. Z toho důvodu se nám mění i částka, která bude promítnuta do nákladů v daném roce.

$$2\,400\text{ Kč} \times 60\% = 1\,440\text{ Kč}$$

V roce 2024 lze zaúčtovat stejné účetní případy, jako v roce 2023, včetně jejich výše.

V posledním měsíci leasingové smlouvy je nutné zaúčtovat poslední měsíc časového rozlišení pojistného. Platba silniční daně bude, stejně jako v letech předchozích, zaplácena do 15. 04. 2025. Výše dané splátky bude ovšem úměrně krácena jejímu plnění, tedy 1 měsíci. Společnost ABC má stále nárok na slevu ve výši 40 % této daně, a proto bude společnosti na finálním vyúčtování v roce 2026 vrácen přeplatek ve výši 96 Kč.

Výše uvedený postup konečného zaúčtování silniční daně je sestaven pouze pro účely diplomové práce. V praxi by společnost automobil dále užívala a proto by platba silniční daně i dále pokračovala. Pro účely diplomové práce je ovšem třeba oddělit náklady spojené přímo s majetkem podléhající leasingové smlouvě.

V následující tabulce č. 7 je zobrazena finální obratová předvaha po započtení silniční daně a pojištění automobilu.

Tabulka č. 7: Obratová předvaha dle CAS - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
221	0 Kč	5 376 Kč	1 043 310 Kč	-1 037 934 Kč
321	0 Kč	968 710 Kč	968 710 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 310 Kč	0 Kč	170 310 Kč
345	0 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč
379	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč
381	0 Kč	860 000 Kč	860 000 Kč	0 Kč
501	0 Kč	1 000 Kč	0 Kč	1 000 Kč
518	0 Kč	810 000 Kč	0 Kč	810 000 Kč
531	0 Kč	6 624 Kč	0 Kč	6 624 Kč
548	0 Kč	50 000 Kč	0 Kč	50 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č. 7 je zřejmé, že vedlejší náklady spojené s užíváním automobilu pořízeným pomocí finančního leasingu, jsou významné. Z obratové předvahy můžeme vyčíst zvýšený pohyb na účtu 221 o 56 624 Kč. Tato částka zahrnuje pojištění v celkové částce 50 000 Kč a silniční daň v hodnotě 6 624 Kč. Tyto částky jsou zaúčtovány jako náklady na účet 531, v částce odpovídající silniční dani, a na účet 548, na které jsou zaznamenávány výdaje spojené s pojištěním.

Náklady spojené s pojištěním je třeba také časově rozlišovat. Proto se nám také zvýšil obrat na účtu 381 o 50 000 Kč. V této částce také zaznamenal obrat účet 379, pomocí kterého je účtováno toto pojištění, na které není vystavena faktura a je nutné závazek zaznamenat právě na tomto účtu.

Účet 345, na který jsou účtovány zaplacené zálohy, vykazuje po započtení vedlejších nákladů, obrat celkem 12 000 Kč.

4.2.3 Modelový příklad dle CAS – Operativní leasing

České účetní standardy nerozlišují účtování operativního a finančního leasingu. Nicméně jak bylo uvedeno v kapitole 3.2.5, Zákon o dani z přidané hodnoty poskytnuté operativního a finančního leasingu rozlišuje. Hlavní odlišností, operativního leasingu oproti finančnímu, je v účtování DPH na vstupu, kde již není možné uplatnit DPH na vstupu jednorázově na začátku leasingové smlouvy, ale je nutné o DPH účtovat každý

měsíc zvlášť. Stejně jako u finančního leasingu je podkladem pro zaúčtování přijatá faktura, která obsahuje právě DPH.

Ačkoliv při operativním leasingu není povinnost akontace v praxi příliš častá, pro účely diplomové práce je možné s touto akontací počítat. Dalším rozdílem oproti finančnímu leasingu je také ze své podstaty vynechání tří účetních případů č. 15, 16 a 17, které souvisí s převodem vlastnického práva na nájemce.

Součástí splátek operativního leasingu je také pojištění automobilu a silniční daň. Tyto platby tedy nájemce ve svém účetnictví nevykazuje.

V tabulce č. 8 jsou zaznamenány účetní případy vztahující se k operativnímu leasingu, který vychází ze zadání v tabulce č. 3, stejně jako v případě finančního leasingu.

V prvním měsíci leasingové smlouvy je zaúčtován daňový doklad za mimořádnou splátku. Daňový doklad je ovšem nutné rozlišit na část bez DPH a DPH. Daňový doklad bez DPH je zaúčtován, stejně jako při finančním leasingu, na účet časového rozlišení (381/321). Část dokladu, vztahující se k DPH je zaúčtován vztahem 343/321 (4). Následně je provedena platba tohoto daňového dokladu za mimořádnou splátku v jeho celkové výši, tedy v částce 72 600 Kč.

Ke stejnému datu je také zaúčtována první pravidelná splátka leasingového kontraktu. Tento daňový doklad vztahující se k první leasingové splátce, stejně jako daňový doklad za mimořádnou splátku, obsahuje kromě samotné splátky také DPH. Částka daňového dokladu bez DPH je účtována vztahem 381/321 a částka DPH následně jako 343/321. Provedení platby (8) je opět analogické jako tomu bylo u platby za mimořádnou splátku (321/221).

V tabulce č. 8, je obdobně jako v tabulce č. 4 vyznačeno zelenou barvou opakující se účetní případ pro zbytek roku 2020. Oproti tabulce č. 4 je zde opět rozděleno účtování měsíční zálohy na částku samotné platby a na částku DPH. Účetní případy, vztahující se k samotné platbě leasingu, jsou tedy stejně jako v případě tabulky č. 4 vypočteny jako: $12\ 500\ \text{Kč} \times 11 = 137\ 500\ \text{Kč}$. Hodnota DPH vztahující se k těmto platbám je potom spočtena jako:

$$137\ 500\ \text{Kč} \times 21\% = 28\ 875\ \text{Kč}$$

Tabulka č. 8: Účetní případy dle CAS - Operativní Škoda Octavia

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	DD za mimořádnou splátku - bez DPH	31. 01. 20	60 000	381	321		
2	DD za mimořádnou splátku - DPH	31. 01. 20	12 600	343	321		
3	Platba DD za mimořádnou splátku	31. 01. 20	72 600	321	221	-72 600	
4	DD za 1. splátku – bez DPH	31. 01. 20	12 500	381	321		
5	DD za 1. splátku – DPH	31. 01. 20	2 625	343	321		
6	Platba první měsíční splátky	31. 01. 20	15 125	321	221	-15 125	
7	Měsíční splátky - bez DPH	(2.-12.) 20	137 500	381	321		
8	Měsíční splátky – DPH	(2.-12.) 20	28 875	343	321		
9	Platba měsíčních splátek	(2.-12.) 20	166 375	321	221	-166 375	
10	Zúčtování alikvotních nákladů	(2.-12.) 20	148 500	518	381		-148 500
11	Měsíční splátky – bez DPH	(1.-12.) 21	150 000	381	321		
12	Měsíční splátky – DPH	(1.-12.) 21	31 500	343	321		
13	Platba měsíčních splátek	(1.-12.) 21	181 500	321	221	-181 500	
14	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 21	162 000	518	381		-162 000
15	Měsíční splátky – bez DPH	(1.-12.) 22	150 000	381	321		
16	Měsíční splátky – DPH	(1.-12.) 22	31 500	343	321		
17	Platba měsíčních splátek	(1.-12.) 22	181 500	321	221	-181 500	
18	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 22	162 000	518	381		-162 000
19	Měsíční splátky – bez DPH	(1.-12.) 23	150 000	381	321		
20	Měsíční splátky – DPH	(1.-12.) 23	31 500	343	321		
21	Platba měsíčních splátek	(1.-12.) 23	181 500	321	221	-181 500	
22	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 23	162 000	518	381		-162 000
23	Měsíční splátky – bez DPH	(1.-12.) 24	150 000	381	321		
24	Měsíční splátky – DPH	(1.-12.) 24	31 500	343	321		

25	Platba měsíčních splátek	(1.-12.) 24	181 500	321	221	-181 500	
26	Zúčtování alikvotních nákladů	(1.-12.) 24	162 000	518	381		-162 000
27	Zúčtování alikvotních nákladů	30. 01. 25	13 500	518	381		-13 500

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující operace č. 9 v tabulce č. 8 se vztahuje k platbě daňového dokladu v částce zahrnující jak splátku leasingu včetně DPH.

$$137\,500\text{ Kč} \times 1,21 = 166\,375\text{ Kč}$$

Hodnota časově rozlišených nákladů (518) je účtována v hodnotě:

$$11 \times 13\,500\text{ Kč} = 148\,500\text{ Kč}$$

Účetní případy 13 - 28 vyznačené světle modrou barvou jsou analogické k účetním případům vyznačených světle zelenou barvou. Jediný rozdíl je v jednotlivých částkách, protože se zde jedná o kumulovanou částku za 12 měsíců. Výsledná částka daňových dokladů se tedy rovná $12 \times 12\,500\text{ Kč} = 150\,000\text{ Kč}$ bez DPH. Celková výše DPH je spočtena následujícím vztahem:

$$150\,000\text{ Kč} \times 21\% = 31\,500\text{ Kč}$$

Sumou ročních splátek bez DPH a DPH získáme konečnou hodnotu plateb spojených s tímto leasingem za rok 2021.

$$150\,000\text{ Kč} + 31\,500\text{ Kč} = 181\,500\text{ Kč}$$

V posledním měsíci trvání leasingové smlouvy je nutné, stejně jako u finančního leasingu, zaúčtovat konečné zaúčtování alikvotních nákladů.

V následující tabulce č. 9 je znázorněna obrátová předvaha společnosti ABC, v které jsou souhrnně sumarizovány jednotlivé účty při využití operativního leasingu.

Tabulka č. 9: Obrátová předvaha dle CAS – Operativní leasing

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
221	0 Kč	0 Kč	980 100 Kč	-980 100 Kč
321	0 Kč	980 100 Kč	980 100 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 100 Kč	0 Kč	170 100 Kč
381	0 Kč	810 000 Kč	810 000 Kč	0 Kč
518	0 Kč	810 000 Kč	0 Kč	810 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce č. 9, která je rozdělena na dvě části, obdobně jako tabulka č. 7, znázorňuje konečné zůstatky jednotlivých účtů po konci operativního leasingu. Na

rozdíl od finančního leasingu zde nebyl použit účet 501, který souvisí se zařazením majetku, ani účty potřebné při účtování pojištění a silniční daně.

Oproti finančnímu leasingu nám zde klesl záporný výsledek účtu 221. Tento rozdíl souvisí s finální platbou při převodu automobilu ve výši 1 000 Kč a DPH vztahujícímu se k této částce.

Náklady na účtu 518 a s nimi spojený účet časového rozlišení zůstává ve stejné výši, jako v případě finančního leasingu.

4.2.4 Modelový příklad dle IAS 17 – Finanční leasing

Jak bylo uvedeno v teoretické části, nájemce je povinen dle IAS 17 předmět finančního leasingu vykazovat ve svých aktivech společně i s vykázáním dlouhodobého závazku. Při výpočtu ocenění daného aktiva pro zachycení v účetnictví se vychází z nižší hodnoty mezi reálnou hodnotou pronajatého aktiva a současnou hodnotou minimálních leasingových plateb. Dle zadání je známa současná reálná hodnota aktiva pro nájemce ve výši 650 000 Kč. Současná hodnota minimálních leasingových splátek není v tuto dobu známa.

V následující tabulce č. 10 je sestaven splátkový kalendář na straně nájemce, pomocí kterého bude také spočítána současná hodnota minimálních leasingových splátek. Následně možné zhodnotit, kterou hodnotu je nutné použít při vykazování tohoto leasingu.

Tabulka č. 10 obsahuje všechny důležité informace, ke správnému vykazování majetku. Splátkový kalendář obsahuje datum splátky, výši dané splátky za daný měsíc, úmor, úrok, celkovou výši závazku před a po zaplacení splátky v daném měsíci a čistou hodnotu leasingu.

Tabulka č. 10: Splátkový kalendář společnosti ABC dle IAS 17

Měsíc	Datum	Závazek v Kč (počátek)	Splátka v Kč	Úmor v Kč	Úrok v Kč	Závazek v Kč (konec)	Čistá hodnota leasingu v Kč
0	31. 01. 2020	811 000	60 000	60 000		751 000	60 000
0	31. 01. 2020	751 000	12 500	7 228	5 272	738 500	12 500
1	28. 02. 2020	738 500	12 500	7 316	5 184	726 000	12 413
2	31. 03. 2020	726 000	12 500	7 404	5 096	713 500	12 326
3	30. 04. 2020	713 500	12 500	7 492	5 008	701 000	12 240
4	31. 05. 2020	701 000	12 500	7 579	4 921	688 500	12 155
5	30. 06. 2020	688 500	12 500	7 667	4 833	676 000	12 070
6	31. 07. 2020	676 000	12 500	7 755	4 745	663 500	11 986
7	31. 08. 2020	663 500	12 500	7 843	4 657	651 000	11 903
8	30. 09. 2020	651 000	12 500	7 930	4 570	638 500	11 820
9	31. 10. 2020	638 500	12 500	8 018	4 482	626 000	11 737
10	30. 11. 2020	626 000	12 500	8 106	4 394	613 500	11 656
11	31. 12. 2020	613 500	12 500	8 194	4 306	601 000	11 574
12	31. 01. 2021	601 000	12 500	8 281	4 219	588 500	11 494
13	28. 02. 2021	588 500	12 500	8 369	4 131	576 000	11 413
14	31. 03. 2021	576 000	12 500	8 457	4 043	563 500	11 334
15	30. 04. 2021	563 500	12 500	8 544	3 956	551 000	11 255
16	31. 05. 2021	551 000	12 500	8 632	3 868	538 500	11 176
17	30. 06. 2021	538 500	12 500	8 720	3 780	526 000	11 099
18	31. 07. 2021	526 000	12 500	8 808	3 692	513 500	11 021
19	31. 08. 2021	513 500	12 500	8 895	3 605	501 000	10 944
20	30. 09. 2021	501 000	12 500	8 983	3 517	488 500	10 868
21	31. 10. 2021	488 500	12 500	9 071	3 429	476 000	10 792
22	30. 11. 2021	476 000	12 500	9 159	3 341	463 500	10 717
23	31. 12. 2021	463 500	12 500	9 246	3 254	451 000	10 642
...							
54	31. 07. 2024	76 000	12 500	11 966	534	63 500	8 568
55	31. 08. 2024	63 500	12 500	12 053	447	51 000	8 508
56	30. 09. 2024	51 000	12 500	12 141	359	38 500	8 449
57	31. 10. 2024	38 500	12 500	12 229	271	26 000	8 390
58	30. 11. 2024	26 000	12 500	12 316	184	13 500	8 331
59	31. 12. 2024	13 500	12 500	12 404	96	1 000	8 273
60	31. 01. 2025	1 000	1 000	1 000	0	0	657
			811 000	650 000	161 000		675 303

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve sloupci „Závazek v Kč (počátek)“ je uvedena výše závazku před splátkou v daném měsíci. V prvním měsíci je přitom roven sumě všech leasingových plateb, včetně první mimořádné platby a následné platby související s odkupem předmětu leasingu.

$$(60 \times 12\,500) + 60\,000 + 1\,000 = 811\,000 \text{ Kč}$$

V následujících měsících je sloupec „Závazek v Kč (počátek)“ roven sloupci „Závazek v Kč (konec)“ předcházejícího měsíce, který vyjadřuje závazek po zaplacení měsíční splátky. Sloupec „Úmor v Kč“ je spočítán jako rozdíl mezi sloupcem „Splátka v Kč“ a „Úrok v Kč“. Sloupec „Splátka v Kč“ je přitom daná ze smlouvy a je předem známa. Sloupec „Úrok v Kč“ je spočítán na základě vzorce finanční matematiky.

$$\text{Závazek v Kč (počátek)} \times \frac{8,42\%}{12} = \text{Úrok daného měsíce}$$

Níže jsou popsány modelové výpočty pro měsíc září 2020, který byl vybrán jako modelový. Počáteční hodnota závazku byla v měsíci září 2020 stanovena jako:

$$650\,000 \text{ Kč} - (\text{suma sloupce "Úmor v Kč" do daného měsíce}) = 502\,000 \text{ Kč}$$

Splátka, která činí 12 500 Kč, byla následně rozdělena na úrok a úmor. Úrok byl spočítán na základě výše uvedeného vzorce jako:

$$502\,000 \text{ Kč} \times \frac{8,42\%}{12} = 4\,570 \text{ Kč}$$

Rozdílem mezi úrokem a splátkou byla vypočtena výsledná hodnota úmoru.

$$12\,500 - 4\,570 = 7\,930 \text{ Kč}$$

Výsledná hodnota pohledávky na konci měsíce byla vypočtena rozdílem počáteční hodnoty pohledávky a výší měsíční splátky.

$$651\,000 - 7\,930 = 638\,500 \text{ Kč}$$

Poslední sloupec „Čistá hodnota leasingu v Kč“ zobrazuje současné hodnoty pravidelných měsíčních plateb pro jednotlivé měsíce.

$$\frac{12\,500}{\left(1 + \frac{8,42\%}{12}\right)^8} = 11\,820 \text{ Kč}$$

Jak bylo uvedeno výše. Vzorec obsahuje výpočet pro čistou hodnotu leasingu pro daný měsíc. Vzorec se skládá z pravidelné měsíční splátky a úroku, který je rozpočítán na jednotlivé měsíce a mocněn počtem již zaplacených měsíčních splátek.

V následující tabulce č. 11 je zobrazeno účetní schéma společnosti ABC, vycházejícího ze standardu IAS 17 a z původního zadání v tabulce č. 3.

Tabulka č. 11: Účetní případy dle IAS 17 - Finanční leasing Škoda Octavia

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	Zařazení závazku – DD bez DPH ²	31. 01. 20	811 000	799	753		
2	Zúčtování DD – DPH 21 %	31. 01. 20	170 310	343	321		
3	DD přijatý za porřízení	31. 01. 20	650 000	042	474		
4	Úhrada mimořádné splátky	31. 01. 20	60 000	474	221	-60 000	
5	Úhrada DD –DPH	31. 01. 20	170 310	321	221	-170 310	
6	Zařazení automobilu do užívání	31. 01. 20	650 000	022	042		
7	Platba 1. měsíční splátky – úmor	31. 01. 20	7 228	474	221	-7 228	
8	Platba 1. měsíční splátky – úrok	31. 01. 20	5 272	562	221	-5 272	-5 272
9	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(2.-12.) 20	85 303	474	221	-85 303	
10	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(2.-12.) 20	52 197	562	221	-52 197	-52 197
11	Odpis dlouhodobého majetku	(2.-12.) 20	119 167	551	082		-119 167
12	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 21	105 166	474	221	-105 166	
13	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 21	44 834	562	221	-44 834	-44 834
14	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 21	130 000	551	082		-130 000
15	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 22	117 801	474	221	-117 801	
16	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 22	32 199	562	221	-32 199	-32 199
17	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 22	130 000	551	082		-130 000
18	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 23	130 437	474	221	-130 437	
19	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 23	19 563	562	221	-19 563	-19 563
20	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 23	130 000	551	082		-130 000
21	Platba splátky dle spl.	(1.-12.) 24	143 065	474	221	-143 065	

² Pro účely diplomové práce již dále nebude účtováno na podrozvahových účtech, jako je například snižování závazku jednotlivými měsíčními splátkami.

	kalendáře – úmor						
22	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 24	6 932	562	221	-6 932	-6 921
23	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 24	130 000	551	082		-130 000
24	Odpis dlouhodobého majetku	31. 01. 25	10 833	551	082		-10 833
25	Finální platba dle spl. kalendáře	31. 01. 25	1 000	321	221	-1 000	

Zdroj: Vlastní zpracování

Prvním účetním případem v tabulce č. 11 je podrozvahová evidence závazku v celé jeho výši. Při vykazování dle IAS 17 je nutné také dodržovat platné zákony dané zemi. Je tedy nutné zaúčtovat daňový doklad, na základě kterého bude uplatněna daň na vstupu ve výši 170 310 Kč. Daňový doklad je následně zaplacen dodavateli v celé výši v účetním případě č. 5.

Zařazení automobilu do majetku (3) je ve výši 650 000 Kč. Na základě teoretické části diplomové práce jsme zařadili majetek v hodnotě nižšího ukazatele mezi reálnou hodnotou aktiva ve výši 650 000 Kč a hodnotou leasingu v hodnotě 675 303 Kč. Zařazení automobilu na účet pořízení dlouhodobého majetku (042) je účtován na vrub zvýšení závazku z pronájmu (474).

Následná úhrada mimořádné splátky ve výši 60 000 Kč, která sníží hodnotu závazku z pronájmu (474) bude mít vliv na zvýšení záporného zůstatku účtu 221 a firemního Cash flow.

V účetní operaci č. 6 dojde k zařazení automobilu do majetku společnosti v částce 650 000 Kč (022/042) a dojde tím k vyrovnání balance účtu pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

Následující dva účetní případy, které se opakují na měsíční bázi po celou dobu trvání leasingové smlouvy, jsou zaúčtovány, jako platba (účet 221) snižující závazek na účtu 474 a jako platba úroku účtovaný na účet 562. Oba tyto případy se promítnou jako záporný pohyb ve sloupci Cash flow ($-7\,288 - 5\,272 = -12\,500$ Kč).

Účetní případy 12. – 23. obsahují tři opakující se účtování – platbu úmoru, platbu úroku a odpisy dlouhodobého majetku. Výše úroku a úmoru se přitom každý měsíc odvíjí od splátkového kalendáře, který je vyobrazen v tabulce č. 10. Celková výše splátek ovšem zůstává zachována v celkové výši 12 500 Kč. Mění se tedy pouze poměr mezi splátkou úroku a splátkou úmoru.

Třetím opakujícím se účetním případem je odpis dlouhodobého majetku. Odpisy zůstávají po celou dobu trvání leasingu stejné. Účetní jednotka se rozhodla odepisovat majetek po dobu trvání leasingu, tedy 5 let. Výslednou výši měsíčních odpisů lze tedy znázornit vztahem:

$$\frac{650\,000}{60} = 10\,833 \text{ Kč}$$

V lednu 2025 dojde k ukončení leasingového kontraktu a k převedení majetku na nájemce. Poslední platba ve výši 1 000 Kč, která odpovídá sjednané kupní ceně automobilu, je zúčtována na vrub účtu 474, díky čemuž dojde k vyrovnání účtu závazku z leasingů. Toto vyrovnání účtu je spojeno s odlivem finančních prostředků a tím i zvýšením záporného Cash flow.

Po ukončení leasingu a všech účetních případů s tím spojených je majetek i nadále evidován v majetku společnosti. Celková hodnota tohoto majetku ve výkazech je ovšem rovna 0 (hodnota majetku je ve stejné výši jako oprávky).

V následující tabulce č. 12 je uvedena obratová předvaha společnosti ABC za předpokladu vykazování leasingu dle IAS 17. Tabulka obsahuje i účtování vedlejších nákladů spojených s provozem vozidla, které byly kalkulovány pro účely CAS. Účtování těchto nákladů dle mezinárodních účetních standardů by se nijak nelišilo od účtování dle Českých účetních standardů. Proto je možno pro započtení těchto nákladů vycházet ze stejné tabulky č. 6.

Tabulka č. 12: Obratová předvaha dle IAS 17 - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
022	0 Kč	650 000 Kč	0 Kč	650 000 Kč
042	0 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	0 Kč
082	0 Kč	0 Kč	650 000 Kč	-650 000 Kč
221	0 Kč	5 376 Kč	1 043 310 Kč	-1 037 934 Kč
321	0 Kč	170 310 Kč	170 310 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 310 Kč	0 Kč	170 310 Kč
345	0 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč
379	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč
381	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč
474	0 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	0 Kč
531	0 Kč	6 624 Kč	0 Kč	6 624 Kč
548	0 Kč	50 000 Kč	0 Kč	50 000 Kč
551	0 Kč	650 000 Kč	0 Kč	650 000 Kč
562	0 Kč	161 000 Kč	0 Kč	161 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Společnost po ukončení finančního leasingu realizuje záporný cash flow ve výši pravidelných měsíčních plateb, mimořádné splátky, konečné platby při převodu automobilu, pojištění, silniční daně a platbou DPH:

$$(60 \times 12\,500) + 60\,000 + 1\,000 + 6\,624 + 50\,000 + 170\,310 = 1\,037\,934 \text{ Kč}$$

Negativní Cash flow vztahující se k platbě DPH je kompenzována daňovou pohledávkou ve výši 170 310 Kč.

Leasing ovlivní hospodářský výsledek výší odpisů, úroků, nákladů spojených s pojištěním a silniční daní. Celková částka, která ovlivní hospodářský výsledek se rovná:

$$6\,624 + 50\,000 + 650\,000 + 161\,000 = 867\,624 \text{ Kč}$$

4.2.5 Modelový příklad dle IAS 17 – Operativní leasing

Na základě teoretické části diplomové práce lze vykazování operativního leasingu dle IAS 17 vykázat stejným způsobem, jako je vykazován v kapitole 4.3.4, která se věnuje operativnímu leasingu dle CAS.

4.2.6 Modelový příklad dle IFRS 16 – Finanční leasing (leasing s odkupem)

Implementací standardu IFRS 16 došlo k zrušení rozdělení leasingu na operativní a finanční. Přesto pro účely diplomové práce budou zmíněny postupy pro leasing s následným odkupem (finanční leasing) a smlouvy bez odkupu (operativní leasing).

Tabulka č. 13: Splátkový kalendář dle IFRS 16 - Finanční leasing

Měsíc	Datum	Závazek v Kč (počátek)	Splátka v Kč	Úmor v Kč	Úrok v Kč	Závazek v Kč (konec)
0	31. 01. 2020	675 303	60 000	60 000		615 303
0	31. 01. 2020	615 303	12 500	8 333	4 167	606 970
1	28. 02. 2020	606 970	12 500	8 389	4 111	598 581
2	31. 03. 2020	598 581	12 500	8 446	4 054	590 135
3	30. 04. 2020	590 135	12 500	8 503	3 997	581 631
4	31. 05. 2020	581 631	12 500	8 561	3 939	573 071
5	30. 06. 2020	573 071	12 500	8 619	3 881	564 452
6	31. 07. 2020	564 452	12 500	8 677	3 823	555 774
7	31. 08. 2020	555 774	12 500	8 736	3 764	547 038
8	30. 09. 2020	547 038	12 500	8 795	3 705	538 243
9	31. 10. 2020	538 243	12 500	8 855	3 645	529 388
10	30. 11. 2020	529 388	12 500	8 915	3 585	520 474
11	31. 12. 2020	520 474	12 500	8 975	3 525	511 499
...						
49	28. 02. 2024	133 001	12 500	11 599	901	121 402
50	31. 03. 2024	121 402	12 500	11 678	822	109 724
51	30. 04. 2024	109 724	12 500	11 757	743	97 967
52	31. 05. 2024	97 967	12 500	11 837	663	86 131
53	30. 06. 2024	86 131	12 500	11 917	583	74 214
54	31. 07. 2024	74 214	12 500	11 997	503	62 216
55	31. 08. 2024	62 216	12 500	12 079	421	50 138
56	30. 09. 2024	50 138	12 500	12 160	340	37 977
57	31. 10. 2024	37 977	12 500	12 243	257	25 735
58	30. 11. 2024	25 735	12 500	12 326	174	13 409
59	31. 12. 2024	13 409	12 500	12 409	91	1 000
60	31. 01. 2025	1 000	1 000	1 000	0	0
			811 000	675 303	135 697	

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 13 je uveden splátkový kalendář Společnosti ABC dle IFRS 16. V této tabulce je vycházeno ze současné hodnoty leasingových plateb, která byla vypočítána v tabulce č. 7. Hodnota současné hodnoty leasingových plateb byla vypočtena ve výši 675 303 Kč.

Suma provedených plateb uvedené v tabulce č. 13 musí být opět na úrovni 811 000 Kč. Hodnota úmoru musí odpovídat také původní hodnotě závazku, který byl, jak již bylo zmíněno, vypočítáno v tabulce č. 7. Rozdílem těchto dvou částek byla dopočítána celková výše úroku v celkové částce 135 697 Kč.

V následující tabulce č. 14 zobrazuje souhrnné schéma účtování společnosti ABC, která odráží standardy IFRS 16.

Tabulka č. 14: Účetní případy dle IFRS 16 - Finanční leasing Škoda Octavia

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	Zařazení závazku – FAP bez DPH ³	31. 01. 20	811 000	799	753		
2	Daňový doklad k leasingu DPH 21 %	31. 01. 20	170 310	343	321		
3	Doklad přijatý za pořízení	31. 01. 20	675 303	042	474		
4	Úhrada mimořádné splátky	31. 01. 20	60 000	474	221	-60 000	
5	Úhrada DD – DPH	31. 01. 20	170 310	321	221	-170 310	
6	Zařazení automobilu do užívání	31. 01. 20	675 303	022	042		
7	Platba 1. měsíční splátky – úmor	31. 01. 20	8 333	474	221	-8 333	
8	Platba 1. měsíční splátky – úrok	31. 01. 20	4 167	562	221	-4 167	-4 167
9	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(2.-12.) 20	95 471	474	221	-95 471	
10	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(2.-12.) 20	42 029	562	221	-42 029	-42 029
11	Odpis dlouhodobého majetku	(2.-12.) 20	123 806	551	082		-123 806
12	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 21	112 562	474	221	-112 562	
13	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 21	37 438	562	221	-37 438	-37 438
14	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 21	135 061	551	082		-135 061
15	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 22	122 058	474	221	-122 058	
16	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 22	27 942	562	221	-27 942	-27 942

³ Pro účely diplomové práce již dále nebude účtováno na podrozvahových účtech.

17	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 22	135 061	551	082		-135 061
18	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 23	132 356	474	221	-132 356	
19	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 23	17 644	562	221	-17 644	-17 644
20	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 23	135 061	551	082		-135 061
21	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 24	143 523	474	221	-143 523	
22	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 24	6 477	562	221	-6 477	-6 477
23	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 24	135 061	551	082		-135 061
24	Odpis dlouhodobého majetku	31. 01. 25	11 253	551	082		-11 253
25	Finální platba dle spl. kalendáře	28. 02. 25	1 000	474	221	-1 000	

Zdroj: Vlastní zpracování

Účetní případy uvedené v tabulce č. 14 pro vykazování dle IFRS 16 jsou téměř totožné, jako u tabulky č. 11, které se vztahovali k účtování finančního leasingu podle IAS 17. Jediná odlišnost je v přístupu ocenění majetku na začátku účtování. Výše ocenění majetku je přitom dána splátkovým kalendářem uvedeným výše.

Odlišná výše ocenění majetku na vstupu má také za důsledek odlišný měsíční odpis. Tento odpis je obdobně jako u účtování dle IAS 17 roven podílu vstupní ceny a dobou odepisování. V tomto případě se jedná o vztah:

$$\frac{675\,303}{60} = 11\,255 \text{ Kč}$$

V následující tabulce č. 15 je vyobrazena obratová předvaha po zaúčtování vzorového leasingu při použití metod IFRS 16. Obdobně jako u obratové předvahy při vykazování IAS 17, i zde bude uvažováno o účtování nákladů spojených s provozem automobilu, jako je silniční daň a pojištění automobilu. Účetní případy spojené s těmito náklady jsou vyobrazeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 15: Obratová předvaha dle IFRS 16 - Finanční leasing po započtení vedlejších nákladů

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
022	0 Kč	675 303 Kč	0 Kč	675 303 Kč
042	0 Kč	675 303 Kč	675 303 Kč	0 Kč
082	0 Kč	0 Kč	675 303 Kč	-675 303 Kč
221	0 Kč	5 376 Kč	1 043 310 Kč	-1 037 934 Kč
321	0 Kč	170 310 Kč	170 310 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 310 Kč	0 Kč	170 310 Kč
345	0 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč
379	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč
381	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč
474	0 Kč	675 303 Kč	675 303 Kč	0 Kč
531	0 Kč	6 624 Kč	0 Kč	6 624 Kč
548	0 Kč	50 000 Kč	0 Kč	50 000 Kč
551	0 Kč	675 303 Kč	0 Kč	675 303 Kč
562	0 Kč	135 697 Kč	0 Kč	135 697 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkový hospodářský výsledek se oproti vykazování dle IAS 17 nezměnil. Změnil se ale poměr mezi odpisovými náklady a úroky. Celková výše odpisů, která vychází z hodnoty ocenění majetku je ve výši 675 303 Kč. Celkové náklady spojené s úroky dle IFRS 16 tedy činí 135 697 Kč.

4.2.7 Modelový příklad dle IFRS 16 – Operativní leasing (leasing bez následného odkupu)

Jak bylo uvedeno v předešlých kapitolách, implementací standardu IFRS 16 došlo ke zrušení rozdílu mezi leasingem bez následného odkupu a s využitím následného odkupu (operativní a finanční leasing). Proto v případě leasingu bez následného odkupu (operativní leasing) došlo k největšímu rozdílu v rámci přechodu ze standardu IAS 17 na standard IFRS 16. Tento leasing se nyní musí také vykazovat na rozvaze nájemce a nejedná se tedy jen už o pouhou službu, jako tomu bylo dle IAS 17.

V tabulce č. 16 je uveden splátkový kalendář pro Společnost ABC, která se řídí standardem IFRS 16 a po ukončení nájmu nebude od leasingové společnosti automobil odkupovat.

Tabulka č. 16: Splátkový kalendář dle IFRS 16 - Operativní leasing (leasing bez následného odkupu)

Měsíc	Datum	Závazek v Kč (počátek)	Splátka v Kč	Úmor v Kč	Úrok v Kč	Závazek v Kč (konec)
0	31. 01. 2020	674 646	60 000	60 000		614 646
0	31. 01. 2020	614 646	12 500	8 338	4 162	606 308
1	28. 02. 2020	606 308	12 500	8 394	4 106	597 914
2	31. 03. 2020	597 914	12 500	8 451	4 049	589 463
3	30. 04. 2020	589 463	12 500	8 508	3 992	580 955
4	31. 05. 2020	580 955	12 500	8 566	3 934	572 389
5	30. 06. 2020	572 389	12 500	8 624	3 876	563 766
6	31. 07. 2020	563 766	12 500	8 682	3 818	555 083
7	31. 08. 2020	555 083	12 500	8 741	3 759	546 342
8	30. 09. 2020	546 342	12 500	8 800	3 700	537 542
9	31. 10. 2020	537 542	12 500	8 860	3 640	528 682
10	30. 11. 2020	528 682	12 500	8 920	3 580	519 763
11	31. 12. 2020	519 763	12 500	8 980	3 520	510 782
12	31. 01. 2021	510 782	12 500	9 041	3 459	501 741
13	28. 02. 2021	501 741	12 500	9 102	3 398	492 639
...						
55	31. 08. 2024	61 250	12 500	12 085	415	49 165
56	30. 09. 2024	49 165	12 500	12 167	333	36 998
57	31. 10. 2024	36 998	12 500	12 249	251	24 749
58	30. 11. 2024	24 749	12 500	12 332	168	12 416
59	31. 12. 2024	12 416	12 500	12 416	84	0
			810 000	674 646	136 354	

Zdroj: Vlastní zpracování

Počáteční závazek v tabulce č. 16 je vypočten, obdobně jako u splátkového kalendáře pro finanční leasing, ze splátkového kalendáře uvedeného v tabulce č. 10. Oproti finančnímu leasingu (leasingu s následným odkupem) zde ovšem není započítána čistá hodnota leasingu za poslední měsíc, vztahující se k faktuře za převod majetku.

Suma leasingových splátek z leasingového kontraktu jsou ve výši 810 000 Kč, protože je opět vycházeno z modelové situace, kde je uvažováno o platbě akontace na začátku leasingu.

$$(60 \times 12\,500) + 60\,000 = 810\,000 \text{ Kč}$$

Stejně jako u předešlých případů, i zde je v následující tabulce č. 17 uvedeno účtovací schéma pro případ leasingového kontraktu bez následného odkupu, vykazovaného dle standardu IFRS 16.

Tabulka č. 17: Obrátová předvaha dle IFRS 16 - Operativní leasing Škoda Octavia

#	Popis účetního případu	Datum	Částka	MD	D	Cash flow	P&L
1	Zařazení pronajatého majetku	31. 01. 20	674 646	042	474		
2	DD k mimořádné splátce - DPH	31. 01. 20	12 600	343	321		
3	Platby mimořádné splátky	31. 01. 20	60 000	474	221	-60 000	
4	Platba DPH k mimořádné splátce	31. 01. 20	12 600	321	221	-12 600	
5	Zařazení automobilu do majetku	31. 01. 20	674 646	022	042		
6	DD k 1. měsíční splátce - DPH	31. 01. 20	2 625	343	321		
7	Platba 1. měsíční splátky – úmor	31. 01. 20	8 338	474	221	-8 338	
8	Platba 1. měsíční splátky – úrok	31. 01. 20	4 162	562	221	-4 162	-4 162
9	Platba DPH 21%	31. 01. 20	2 625	321	221	-2 625	
10	DD k DPH	(2.-12.) 20	28 875	343	321		
11	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(2.-12.) 20	95 526	474	221	-95 526	
12	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(2.-12.) 20	41 974	562	221	-41 974	-41 974
13	Platba DPH 21%	(2.-12.) 20	28 875	321	221	-28 875	
14	Odpis dlouhodobého majetku	(2.-12.) 20	123 685	551	082		-123 685
15	DD k DPH	(1.-12.) 21	31 500	343	321		
16	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 21	112 626	474	221	-112 626	
17	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 21	37 374	562	221	-37 374	-37 374
18	Platba DPH %	(1.-12.) 21	31 500	321	221	-31 500	
19	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 21	134 929	551	082		-134 929
20	DD k DPH	(1.-12.) 22	31 500	343	321		
21	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 22	122 127	474	221	-122 127	
22	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 22	27 873	562	221	-27 873	-27 873
23	Platba DPH %	(1.-12.) 22	31 500	321	221	-31 500	
24	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 22	134 929	551	082		-134 929
25	DD k DPH	(1.-12.) 23	31 500	343	321		

26	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 23	132 429	474	221	-132 429	
27	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 23	17 571	562	221	-17 571	-17 571
28	Platba DPH %	(1.-12.) 23	31 500	321	221	-31 500	
29	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 23	134 929	551	082		-134 929
30	DD k DPH	(1.-12.) 24	31 500	343	321		
31	Platba splátky dle spl. kalendáře - úmor	(1.-12.) 24	143 600	474	221	-143 600	
32	Platba splátky dle spl. kalendáře - úrok	(1.-12.) 24	6 400	562	221	-6 400	-6 400
33	Platba DPH %	(1.-12.) 24	31 500	321	221	-31 500	
34	Odpis dlouhodobého majetku	(1.-12.) 24	134 929	551	082		-134 929
35	Odpis dlouhodobého majetku	31. 01. 25	11 245	551	082		-11 245
36	Vyřazení dlouhodobého majetku	31. 01. 25	674 646	082	022		

Zdroj: Vlastní zpracování

Obdobně jako v případě, kdy by společnost odkoupila automobil, tak i zde je princip účtování splátek, úmoru a úroku stejný. Mění se pouze počáteční výše zařazeného majetku, a tedy i podíl úroku a úmoru na jednotlivých splátkách.

Změna počáteční výše zařazeného majetku má také vliv na výpočet pravidelného odpisu, který je stanoven na dobu trvání leasingového kontraktu, tedy 5 let. Výše měsíčního odpisu je tedy:

$$\frac{674\,646}{60} = 11\,244 \text{ Kč}$$

Stejně jako u vykazování operativního leasingu dle CAS, je i zde třeba dbát na správné zaúčtování DPH. V modelovém případě je uvažováno, že je vycházeno ze stejné leasingové smlouvy a tudíž má leasingová společnost stejnou povinnost o účtování daně, tedy jako součást pravidelných splátek.

Posledním účetním případem je vyřazení automobilu z majetku společnosti. K vyřazení dojde typickým účetním případem 081/022.

Níže uvedená tabulka č. 18 obsahuje obratovou předvahu s využitím standardu IFRS 16 za předpokladu, že nebude využito následného odkupu automobilu (operativní leasing).

Tabulka č. 18: Obratová předvaha dle IFRS 16 – Operativní leasing

Účet	Poč. zůstatek	MD	D	Kon. zůstatek
022	0 Kč	674 646 Kč	674 646 Kč	0 Kč
042	0 Kč	674 646 Kč	674 646 Kč	0 Kč
082	0 Kč	674 646 Kč	674 646 Kč	0 Kč
221	0 Kč	0 Kč	980 100 Kč	-980 100 Kč
321	0 Kč	170 100 Kč	170 100 Kč	0 Kč
343	0 Kč	170 100 Kč	0 Kč	170 100 Kč
474	0 Kč	674 646 Kč	674 646 Kč	0 Kč
551	0 Kč	674 646 Kč	0 Kč	674 646 Kč
562	0 Kč	135 354 Kč	0 Kč	135 354 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledek hospodaření bude leasingovým kontraktem negativně ovlivněn ve výši leasingových splátek, které jsou součtem účtu 551 a 562, tedy:

$$674\,646 + 135\,454 = 810\,000\text{Kč}$$

Rozvaha bude ovlivněna záporným Cash flow ve výši 980 100 Kč. Toto záporné Cash flow bude ovšem částečně kompenzováno daňovou pohledávkou ve výši 170 100 Kč, která bude vrácena společnosti finančním úřadem.

4.2.8 Vyhodnocení modelového příkladu

Výsledný efekt pro finanční leasing (FL) a operativní leasing (OL) ve výkazu zisku a ztráty dle účtovacího schématu jednotlivých účetních přístupů (CAS, IAS 17 a IFRS 16) bude porovnáván v této kapitole. V následující tabulce č. 19 jsou uvedeny souhrnné hodnoty pro modelový případ popsany v kapitole 4.2.1.

Tabulka č. 19: Souhrn modelového případu pro Škoda Octavia

	CAS		IAS 17		IFRS 16	
	FL	OL	FL	OL	FL	OL
Spotřeba materiálu	-1 000	0	0	0		
Ostatní služby	-810 000	-810 000	0	-810 000	0	0
Ost. provoz. nákl.	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0
Daň silniční	-6 624	0	-6 624	0	-6 624	0
EBITDA	-867 624	-810 000	-56 624	-810 000	-56 624	0
Odpisy	0	0	-650 000	0	-675 303	-674 646
EBIT	-867 624	-810 000	-706 624	-810 000	-731 927	-674 646
Úroky	0	0	-161 000	0	-135 697	-135 354
EBT	-867 624	-810 000	-867 624	-810 000	-867 624	-810 000
Čistá ztráta	-867 624	-810 000	-867 624	-810 000	-867 624	-810 000

Zdroj: Vlastní zpracování

Modelový případ, který měl za cíl pořízení Škody Octavie Active s využitím leasingu byl rozdělen na situace, kdy společnost využívá financování jak operativního, tak finančního leasingu. V případě finančního leasingu, respektive leasingu s následným odkupem (pro IFRS 16), je výsledná ztráta stejná. Rozdíl je nicméně zaznamenaný při vykazování ukazovatele EBITDA a EBIT.

V případě operativního leasingu (leasingu bez následného odkupu) je patrné, že se výsledek hospodaření opět nemění. Rozdíl je zaznamenaný opět pouze při vykazování EBITDA a EBIT, kdy v případě CAS a IAS 17 jsou veškeré náklady promítnuty už v EBITDA. Nový standard IFRS 16 má ovšem za cíl, aby byly nákladové položky rozděleny tak, aby více zobrazovaly skutečně vynaložené náklady související s různými výkazovými řádky, proto veškeré náklady s leasingem spojené mají vliv až na ukazatel EBIT, respektive EBT.

Čistá ztráta uvedená v tabulce č. 19 je zároveň rovna finančnímu Cash flow za předpokladu, že byla již vykompenzována pohledávka za daň z přidané hodnoty.

4.3 Implementace IFRS 16 ve společnosti ABC

Jak bylo uvedeno v předešlé kapitole, společnost ABC je dceřinou společností, přičemž její mateřská společnost sídlí v zahraničí. Společnost proto musí vést podrobnou

evidenci veškerého majetku, a to jak pro účely reportingové, tak pro účely statutárního auditu, který mají povinný ze zákona.

Společnost ABC pro evidenci a správu leasingových kontraktů využívá externí řešení consultingové společnosti. Tato společnost vedle zjednodušeného MS Excel řešení, vyvinula také specializované programové řešení pro kompletní správu leasingových kontraktů.

Společnost ABC využívá jak zjednodušené řešení správy leasingů, tak kompletní správu těchto kontraktů pomocí speciálně vyvinutého software. Zjednodušená evidence v programu excel přitom slouží k reportingovým účelům, pomocí kterého lze odhadnout výsledný dopad na reportingový balíček. Kompletní správu leasingových kontraktů společnost využívá pouze pro účely statutárního auditu a pro finální verzi konsolidovaného balíčku za fiskální rok.

Jak bylo uvedeno výše, kompletní správa leasingových kontraktů je vykonávána pomocí specializovaného programu třetí strany, ke kterému mají ve společnosti ABC pouze omezený přístup. Vzhledem k těmto skutečnostem nebude možné tuto správu kontraktů v rámci diplomové práce dále zkoumat.

Zjednodušené externí řešení (MS Excel)

Pro interní potřebu společnosti ABC slouží, jak bylo uvedeno výše, MS Excel řešení, které si následně společnost upravila dle vlastních potřeb. Pro účely diplomové práce z důvodu zachování obchodního tajemství a omezení možnosti sdílení interních a externích materiálů bude v této kapitole pouze nastíněna problematika tohoto zjednodušeného externího řešení.

Pro správu aktuálně běžících leasingových kontraktů a pro začleňování nových kontraktů do MS Excel jsou ve společnosti ABC určeny pouze kompetentní osoby, které absolvovali školení spojené s touto problematikou účtování leasingových kontraktů. Ke správě přitom využívají jeden sdílený MS Excel, který je uložen na cloudovém úložišti a spravovat tento soubor mají umožněno jen kompetentní osoby. Při zapisování nových leasingových kontraktů je přitom nastavena interní směrnice, která nařizuje kontrolu 4 očí. Tato kontrola má zamezit nesprávnému vložení leasingových kontraktů a kontrolu správného vykázování.

Na následujícím obrázku č. 7 je vyobrazen soubor otázek, které musí odpovědná osoba zodpovědět při vkládání nového leasingového kontraktu. Z těchto leasingových otázek je následně vygenerováno, zda se jedná o leasing dle IFRS 16, či nikoliv.

Obrázek č. 7: Identifikace leasingové smlouvy

Nový leasing - identifikace leasingové smlouvy	Ano/Ne
Jedná se o identifikované aktivum?	
Má nájemce právo získat v zásadě všechny ekonomické užitky vylývající z užití aktiva během doby užívání?	
Má nájemce právo řídit, jak a za jakým účelem se aktivum užívá?	
Má nájemce právo provozovat aktivum po dobu užívání, aniž by dodavatel měl právo měnit provozní pokyny?	
Navrhl zákazník aktivum způsobem, který předurčuje, za jakým účelem se bude aktivum užívat během leasingového kontraktu?	

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě zodpovězených otázek na obrázku č. 7 je v případě, že se skutečně jedná o kontrakt, který splňuje podmínky dle standardu IFRS 16, vygenerována tabulka, do které je nutné vyplnit údaje z leasingového kontraktu. Pro účely diplomové práce, tabulka obsahuje informace ze vzorového případu, který byl definován v kapitole 4.2.1.

Obrázek č. 8: Základní informace leasingového kontraktu

Nový Leasing	
Název:	Škoda Octavia 1.5 TSI
Záčátek leasingu:	31.01.2020
Konec leasingu:	31.01.2025
Akontace:	60 000 Kč
Splátka:	12 500 Kč
Interval splátky:	Měsíční
Sazba daně	19%
Úroková míra (p.a.):	8,42%

Zdroj: Vlastní zpracování

Po zadání základních informací z leasingového kontraktu je vygenerován separátní papír v MS Excel, který obsahuje hlavičku, viz následující obrázek č. 9, a následně jsou spočítány hodnoty leasingového kontraktu pro jednotlivé měsíce. Jak bylo uvedeno výše v této kapitole, z důvodu zachování obchodního tajemství tyto vypočtené informace již nemohou být použity pro účely diplomové práce.

Obrázek č. 9: Hlavička nově vygenerovaného papíru

Název: Škoda Octavia 1.5 TSI

Počátek doby leasingu: 31/01/2020

Akontace: 60000

Konec: 31/01/2025

Splátka: 12500

Počet měsíců: 60

Sazba daně: 19,00%

Interval Splátky: Měsíční

Úroková míra (p.a.): 8,42%

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledný dopad všech leasingových kontraktů je následně vykalkulován v papíru „Souhrn“, kde je znázorněna obratová předvaha. Tato obratová předvaha bere úctovací případy ze všech leasingů k danému datu zvoleného v tomto přehledu.

Obrázek č. 10: Souhrnná tabulka za všechny leasingové kontrakty

Souhrn

Datum: 31.1.2020

	Výsledek
⊖ Rozvaha	-
⊖ Aktiva	-
⊖ Právo k užívání	-
brutto hodnota	-
kumulovaný odpis	-
⊖ Odúčtování nákladů příštích období local GAAP	-
⊖ Odložená daňová pohledávka	-
⊖ Pasiva	-
⊖ Závazky z leasingu	-
krátkodobé	-
dlouhodobé	-
⊖ Nerozdělený zisk/ztráta	-
⊖ Výkaz zisku a ztráty	-
⊖ Náklady / (Výnosy)	-
⊖ Úroky	-
⊖ Odpisy	-
⊖ Odložený daňový náklad/výnos	-
⊖ Odúčtování nákladů local GAAP	-
⊖ Výsledek z vyřazení	-

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuse

V rámci porovnávání existují značné rozdíly ve vykazování finančních a operativních leasingů. Ačkoliv vykazování operativních leasingů je dle CAS a IAS 17 stejné, standard IAS 17 byl od roku 2019 nahrazen standardem IFRS 16, který tuto shodu potlačuje. Dochází tedy k deharmonizaci účetních principů využívaných v České republice a Mezinárodních účetních standardů. Jde o opačný trend, než který by měl být sledován. V rámci implementace nového standardu IFRS 16 vznikají ve společnostech nové situace, se kterým management podniku musí pracovat.

Ačkoliv diplomová práce je zaměřena zejména na vykazování finančního a operativního leasingu, přechod na nový standard IFRS 16 zahrnuje kromě změny ve vykazování operativního leasingu také změnu ve vykazování dlouhodobého pronájmu. Standard totiž nedefinuje operativní leasing, nýbrž je zaměřen na dlouhodobý pronájem všech aktiv, tedy i nemovitého majetku. Mnoho společností tedy nově musí zahrnovat do svých rozvah nejen majetek financovaný pomocí finančního leasingu, ačkoliv k němu nemají vlastnická práva, ale nyní nově i již zmiňovaný operativní leasing a dlouhodobý pronájem nemovitostí. Celková hodnota pronajatých nemovitých prostor (čistá hodnota leasingových splátek), která musí být nově vykázána v rozvaze nájemce, může být často významnější, než samotná změna týkající se vykazování operativních leasingů.

Jak vyplývá z tabulky č. 19., nejvýznamnější rozdíl při implementaci standardu IFRS 16 zaznamenal operativní leasing. Tato implementace přináší zvýšení hodnoty aktiv a snížení hodnoty operativních nákladů, které jsou přesunuty do nákladových odpisů a úroků. To má za následek zvýšení hodnoty EBITDA. Pro management, který vypracovává finanční plánování na další období, je důležité, aby s touto výše zmíněnou změnou výpočtu EBITDA pracovali a dokázali tuto změnu kvantifikovat. Může totiž docházet ke zkreslení finančního hospodaření v porovnání s minulým obdobím.

5.1 Vliv implementace IFRS 16 ve vybrané organizaci

Pro lepší názornost rozdílnosti v účtování leasingů byla vybrána obchodní společnost, pro kterou byl vypracován konkrétní modelový případ leasingové smlouvy.

5.1.1 Komparace IFRS 16 a IAS 17 ve vybrané společnosti

Vzhledem k faktu, že vybraná společnost ABC řeší financování dopravních prostředků pouze pomocí operativního leasingu, a na základě výše zmíněných změn ve způsobu vykazování dle standardu IAS 17 a IFRS 16 lze předpokládat, že tato změna měla výrazný dopad na finanční výkazy společnosti dle Mezinárodních účetních standardů.

V následující tabulce č. 20 je znázorněn finální dopad na finanční výkazy společnosti. Společnost v současné době eviduje celkovou výši majetku financovanou pomocí operativního leasingu (leasingu bez následného odkupu) ve výši 0,6 % z celkových tržeb společnosti. Pro zachování anonymity této společnosti bude výsledný dopad na výsledek hospodaření společnosti kalkulován na situaci, kdy celkové tržby společnosti budou ve výši 100 000 000 Kč.

Tabulka č. 20: Vliv změny standardu z IAS 17 na IFRS 16 na vybranou společnost

	100 000 000 Kč	
	IAS 17	IFRS 16
1. rok - EBITDA	-120 000	0
1. rok - EBIT	-120 000	-99 948
2. rok - EBITDA	-120 000	0
2. rok - EBIT	-120 000	-99 948
3. rok - EBITDA	-120 000	0
3. rok - EBIT	-120 000	-99 948
4. rok - EBITDA	-120 000	0
4. rok - EBIT	-120 000	-99 948
5. rok - EBITDA	-120 000	0
5. rok - EBIT	-120 000	-99 948
EBITDA celkem	-600 000	0
EBIT celkem	-600 000	-499 738

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č. 20 je patrné, že rozdíl při přechodu ze standardu IAS 17 na nový standard IFRS 16 je významný. Celková výše roční EBITDA dle IAS 17 je po celou dobu trvání leasingu neměnná. Celková výše byla počtena jako:

$$\frac{100\,000\,000\text{ Kč} \times 0,6\%}{5} = 120\,000\text{ Kč}$$

Celková výše EBITDA je pro vykazování dle IAS 17 tedy ve výši -600 000 Kč. Stejnou výši jako EBITDA potom vykazuje i EBIT, jelikož při vykazování operativního leasingu již nejsou účtovány další náklady spojené s tímto leasingem.

Celková výše EBITDA při využití nového standardu IFRS 16 je roven nule. To je způsobeno, jak již bylo uvedeno v kapitolách věnovaných tomuto standardu, účtováním nákladů spojených s financováním tohoto majetku nikoliv na účet přijatých služeb, nýbrž jsou náklady spojené s tímto majetkem účtovány na účet odpisů dlouhodobého majetku.

Výše EBIT je při vykazování dle IFRS 16 vypočtena vztahem:

$$\frac{100\,000\,000\text{ Kč} \times 0,6\%}{5} \times \frac{810\,000}{674\,646} = 99\,948\text{Kč}$$

Ze vzorečku je patrné, že bylo vycházeno ze stejného principu, jako při výpočtu EBITDA dle IAS 17. Rozdíl je pouze ve vynásobení poměru nákladů na operativní leasing a finanční leasing pro EBIT. Tyto hodnoty jsou přitom převzaty z tabulky č. 19, která slouží ke komparaci finančního a operativního leasingu (leasingu s následným odkupem a bez následného odkupu) dle jednotlivých standardů.

Z výše patrného vyplývá, že implementace standardu IFRS 16 měla výrazný vliv na vykazování dle mezinárodních účetních standardů pro vybranou společnost. Rozdíl je přitom roven pro EBITDA celé výši nákladů spojených s tímto operativním leasingem (leasingem bez následného odkupu). Při sledování ukazatele EBIT se náklady mírně vyrovnají, nicméně i tak je zde rozdíl ve výši 100 262 Kč (při předpokladu výnosů ve výši 100 000 000 Kč), který odpovídá výši úroku spojených s tímto leasingem. Při započítání všech ukazatelů je ovšem čistý výsledek hospodaření stejný v obou případech.

Mimo výše uvedené rozdíly spojené s finančními ukazateli EBITDA a EBIT, se implementace standardu IFRS 16 promítla také do rozvahy. Všechna aktiva získaná pomocí operativního leasingu musí nyní společnost ABC vykazovat na své rozvaze spolu se závazky plynoucí z těchto leasingů. Společnost proto musí vykazovat celkovou hodnotu těchto aktiv ve výši 600 000 Kč na účtu 022. Spolu s tímto aktivem musí rovněž vykazovat celkové závazky ve stejné výši na účtu 474.

5.1.2 Komparace IFRS 16 a CAS ve vybrané společnosti

Pro komparaci standardu IFRS 16 a CAS lze vycházet, stejně jako u komparace mezi IFRS 16 a IAS 17, z tabulky č. 19. Na rozdíl od porovnání v kapitole č. 5.1.1, zde dochází k různému účtování a vykazování obou typů leasingu.

Vykazování finančního leasingu dle CAS je téměř totožné, jako vykazování operativního leasingu. Ani jeden z těchto leasingů totiž není, na rozdíl od IFRS 16, účtován do rozvahy nájemce, ze které je následně odepisován do výsledkového řádku odpisů, nýbrž je účtován přímo na účet operativních nákladů. Tyto náklady přímo ovlivňují výsledek ukazatele EBITDA. Jedinou odlišností mezi operativním a finančním leasingem jsou ve výsledku hospodaření potom náklady spojené s provozem daného majetku. Finanční leasing je totiž definován jako leasing, kde náklady spojené s provozem majetku jsou nákladem nájemce. Oproti tomu operativní leasing je poskytování služeb, kdy náklady spojené s provozem automobilu jsou nákladem pronajímatele. Ve výsledku hospodaření se proto v případě finančního leasingu vykazují náklady spojené s pojištěním automobilu a silniční daní. Oba tyto náklady přitom vstupují přímo do ukazatele EBITDA.

Jak bylo uvedeno výše, společnost ABC disponuje pouze operativním leasingem. Operativní leasing je přitom účtován dle CAS a IAS 17 stejným způsobem. Proto pro porovnání účtováním operativního leasingu dle CAS a IFRS 16 můžeme využít stejnou tabulku č. 20, jako je tomu pro porovnání mezi CAS a IAS 17.

Pro účely diplomové práce je dále vypracována tabulka č. 21, která slouží ke komparaci finančního leasingu dle CAS a dle IFRS 16. I přes to, že vybraná účetní jednotka neneviduje žádný finanční leasing, pro účely této diplomové práce nyní bude uvažováno, že účetní jednotka naopak financuje svůj vozový park prostřednictvím leasingu finančního. Při vypracovávání této tabulky je přitom vycházeno ze stejného případu, jako tomu bylo u tabulky č. 20, tedy že se jedná o přepočtený dopad na 100 000 000 Kč celkových výnosů.

Tabulka č. 21: Komparace účtování operativního leasingu dle CAS a dle IFRS 16

	100 000 000 Kč	
	CAS	IFRS 16
1. rok - EBITDA	-120 000	0
1. rok - EBIT	-120 000	-101 349
2. rok - EBITDA	-120 000	0
2. rok - EBIT	-120 000	-101 349
3. rok - EBITDA	-120 000	0
3. rok - EBIT	-120 000	-101 349
4. rok - EBITDA	-120 000	0
4. rok - EBIT	-120 000	-101 349
5. rok - EBITDA	-120 000	0
5. rok - EBIT	-120 000	-101 349
EBITDA celkem	-600 000	0
EBIT celkem	-600 000	-506 744

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č. 21 vyplývá, že ukazatel EBITDA vykazuje rozdíl v celé výši nákladů spojených s tímto leasingem. Roční náklady dle IFRS 17 pro ukazatel EBIT byl následně spočítán jako:

$$\frac{100\,000\,000\text{ Kč} \times 0,6\%}{5} \times \frac{866\,625}{721\,927} = 101\,349\text{ Kč}$$

Hodnoty pro výpočet poměru rozdílu mezi IFRS 16 a CAS byl, stejně jako v předešlém případě, převzaty z tabulky č. 19. Celkový rozdíl EBIT je ve výši 93 256 Kč. Tento rozdíl je po započtení úroků (EBT) roven 1 000 Kč. Tento rozdíl je způsoben faktem, že ve standardu IFRS 16 je uvažováno odepsání majetku v celé výši, tedy včetně hodnoty následného odkupu majetku. Pro účely diplomové práce bylo ovšem dle CAS účtovány pouze transakce přímo spojené s leasingem. O následném zaúčtování majetku již není účtováno. V tomto případě by jednotka měla na výběr zařadit tento automobil do majetku společnosti a následně ho dle vnitřních standardů odepisovat, nebo, jak je v praxi častěji využíváno, majetek zaúčtovat do spotřeby materiálu. V tomto případě by výsledek hospodaření byl ve stejné výši, jako je tomu při vykazování dle IFRS 16.

6 Závěr

Diplomová práce „Vykazování a účtování leasingu dle české právní úpravy a IFRS“ se zabývá problematikou odlišného vykazování leasingů dle použitých standardů a následného dopadu těchto odlišností do výsledku hospodaření.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení rozdílů ve vykazování leasingu dle české právní úpravy a dle IFRS. Dílčím cílem této práce byla komparace starého standardu IAS 17 a nového standardu IFRS 16. Pro lepší zobrazení těchto rozdílů byla vybrána konkrétní společnost, která má povinnost sestavovat výkazy dle českých právních předpisů, tak dle IFRS.

K dosažení těchto cílů byla vypracována teoretická část, kde jsou podrobně rozebrány způsoby účtování a vykazování operativního a finančního leasingu dle české právní úpravy účetnictví, dle standardu IAS 17 a dle IFRS 16. Dlouhodobým cílem české právní úpravy je přitom harmonizace s mezinárodními účetními standardy IFRS.

Na základě teoretické části jsou následně na vybraném příkladu kvantifikovány rozdíly mezi jednotlivými standardy. Modelové příklady jsou zachyceny pouze ze strany nájemce. Účetní postupy a ocenění samotných leasingů se liší v závislosti na vybraném typu leasingové smlouvy a účetním standardu. V závěru práce dochází ke komparaci těchto přístupů vykazování dle Mezinárodních standardů a české právní úpravy. Tyto rozdíly jsou následně kvantifikovány na zvolených ukazatelích ve vybrané společnosti.

Odlišné účtování finančního a operativního leasingu je patrné, jak ve vykazování dle české právní úpravy, tak ve vykazování dle Mezinárodních standardů. Nejvýznamnějším rozdílem v českých právních úpravách je přitom účtování DPH. Vykazování leasingů dle Mezinárodních standardů potom tyto leasingy rozlišuje pouze v jejich ocenění.

Nejvýraznějším rozdílem ve vykazování leasingu dle české právní úpravy a dle IFRS je odlišné chápání pojmu vlastnictví. Mezinárodní standardy IFRS vlastnictví předmětu nájmu vykazují po celou dobu trvání v aktivech nájemce. Dle české právní úpravy je leasing pouze poskytnutí služby a předmět nájmu je vykazován po celou dobu v účetních výkazech pronajímatele. Tento fakt potom vede ke zkreslení ukazatelů účetní jednotky.

Odlišný způsob mezi vykazováním dle IFRS a dle české právní úpravy je také v evidování měsíčních splátek. České právní úpravy měsíční splátky zahrnuje v celé jejich výši do nákladů. Mezinárodní účetní standardy oproti tomu vykazují do nákladů pouze část vztahující se k úrokům z těchto splátek. Nájemce následně do nákladů zahrne odpisy

související s pronajatým majetkem. To má za následek odlišné vykazování hodnot EBITDA a EBIT.

V rámci českých právních úprav postupně dochází ke sjednocování s Mezinárodními standardy IFRS a dá se předpokládat, že tento proces bude pokračovat v budoucnu i nadále. Implementací standardu IFRS 16 ovšem došlo k deharmonizaci těchto standardů, kdy z odlišného vykazování pouze finančního leasingu jsou nově významné rozdíly i při vykazování leasingu operativního.

Zavedením standardu IFRS 16 tak došlo k významným změnám i ve vykazování leasingu i ve vybrané společnosti ABC. Společnost nyní veškerý majetek financovaný formou operativního leasingu, který je jedinou využívanou formou externího financování majetku, musí vykazovat na své rozvaze spolu se závazky plynoucích z těchto smluv. Finální rozdíl mezi standardem IFRS 16 a českými právními předpisy je tak u vybrané společnosti, za předpokladu celkových tržeb 100 000 000 Kč a celkovou výší majetku financovanou pomocí operativního leasingu ve výši 0,6 % těchto tržeb, v hodnotě 600 000 Kč. Tato hodnota musí být dle IFRS 16 vykázána na účtu 022 po celou dobu leasingové smlouvy. Současně musí být vykázán závazek plynoucí z těchto leasingových smluv ve výši 600 000 Kč na účtu 474.

Dalším rozdílem při vykazování operativního leasingu u vybrané společnosti za výše zmíněných předpokladů je rozdílný vliv na ukazatel EBITDA a EBIT. Dle českých právních úprav dochází k negativnímu ovlivnění EBITDA v částce 600 000 Kč. Dle IFRS 16 ovšem k žádnému ovlivnění EBITDA nedochází. Náklady spojené s operativním leasingem jsou promítnuty až následně v ukazateli EBIT v hodnotě 499 739 Kč. Výsledný EBT spojený s tímto operativním leasingem je stejný u obou způsobů vykazování a je roven 600 000 Kč. Výsledné Cash flow spojené s tímto leasingem je, po uplatnění daňových pohledávek k dani z přidané hodnoty, rovno výsledné ztrátě, tedy 600 000 Kč.

Na základě provedených srovnání a prostudované literatury lze závěrem konstatovat, že rozdílné vykazování leasingu dle české právní úpravy a IFRS má významný dopad na finanční ukazatele a výkazy společnosti, které využívají tento druh financování majetku.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL, 2020. Účetnictví podnikatelů 2020: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2020. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Meritum (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7598-593-1.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví: podle mezinárodních standardů IFRS. 5. vydání. Brno: BizBooks, 2017, 368 s. ISBN 978-80-265-0692-8.

FICBAUER, Jiří. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2016, 176 s. ISBN 978-80-214-5390-6.

KRUPOVÁ, Lenka. IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví: interpretace a aplikace v podnikové praxi. 3. vydání. Praha: VOX, 2019, 740 s. Účetnictví. ISBN 978-80-87480-70-0.

KRUPOVÁ, Lenka. Leasingy podle IFRS: IFRS 16 leasingy, praktické aplikace, příklady. Praha: 1. VOX, 2017, 116 s. ISBN 978-80-87480-54-0.

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn. 17. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-063-8.

SLÁDKOVÁ, Eva a Jiří STROUHAL. Účetnictví - výkaznictví podle českých účetních předpisů. 2. aktualizované vydání. Praha: Institut certifikace účetních, 2018, 154 s. ISBN 978-80-87985-17-5.

VALOUCH, Petr. Leasing v praxi: praktický průvodce. 5. vydání. Praha: Grada, 2012, 120 s. ISBN 978-80-247-4081-2.

VAŠEK, Libor. Účetnictví - výkaznictví: vybrané oblasti IFRS. Praha: Institut certifikace účetních, 2016, 200 s. ISBN 978-80-87985-09-0.

VYCHOPENĚ, Jiří. Finanční leasing z účetního a daňového pohledu. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 157 s. ISBN 978-80-7357-590-8.

MAREK, Petr. Studijní průvodce financemi podniku. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2006, 624s. ISBN 80-86119-37-8

BENDA, Václav. Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2006, 383 s. ISBN 80-7273-132-7.

ŠTOHL, Pavel. Učebnice Účetnictví II. díl 2020. 1. Znojmo: Štohl - Vzdělávací středisko Znojmo, 2020, 216 s. ISBN 978-80-88221-39-5.

IFRS 16 Leases. United Kingdom: IFRS Foundation Publications Department, 2016. ISBN 978-1-911040-05-7.

Elektronické zdroje:

Česká leasingová a finanční asociace. <https://www.clfa.cz/> [online]. [cit. 2020-05-20].

IAS 17 — Leases. Iasplus [online]. Deloitte Touche Tohmatsu Limited, 2020 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17>

IFRS 16 - Leases: new financial reporting standard Potential implications for lenders. DeloitteUK [online]. Deloitte Touche Tohmatsu Limited, 2019 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/audit/articles/ifrs-16-leases.html>

IFRS 16 Leases. IFRS Foundation [online]. IFRS Foundation, 2020 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-16-leases/>

Zákony:

ČESKO. Zákon č. 16/1993 Sb. ze dne 21. prosince 1992 o silniční dani. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, [online]. [cit. 2020-09-10]. Dostupné komerčně z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. prosince 1992 o daních z příjmu. In: Sběrka zákonů České republiky. 1992, [online]. [cit. 2020-09-10]. Dostupné komerčně z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Přílohy

Příloha č. 1. Účtový rozvrh	89
-----------------------------------	----

Příloha č. 1. Účtový rozvrh

- 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory
- 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 082 – Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
- 211 – Pokladna
- 221 – Bankovní účty
- 314 – Poskytnuté provozní zálohy
- 315 – Ostatní pohledávky
- 321 – Dodavatelé
- 325 – Ostatní závazky
- 343 – Daň z přidané hodnoty
- 381 – Náklady příštích období
- 384 – Výnosy příštích období
- 474 – Závazky z pronájmu
- 501 – Spotřeba materiálu
- 518 – Ostatní služby
- 518.1 – Ostatní služby nedaňové
- 541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 548 – Ostatní provozní náklad
- 551.01 – Odpisy daňové dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 551.02 – Odpisy účetní dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 562 – Úroky
- 588 – Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
- 602 – Tržby z prodeje služeb
- 641 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 644 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 648 – Ostatní provozní výnosy
- 752 – Najatý majetek
- 753 – Závazky z leasingu
- 761 – Drobný hmotný majetek
- 799 – Vyrovňovací účet podrozvahové evidence